

HET BEVOLKINGSCIJFER IN DE HEERLIJKHEID
NEVELE GEDURENDE DE 16e, 17e EN 18e EEUWEN

HET BEVOLKINGSCIJFER IN DE HEERLIJKHEID NEVELE GEDURENDE DE 16e, 17e EN 18e EEUWEN

DOOR

PAUL DEPREZ

Alhoewel reeds vóór de oorlog volkstellingen gepubliceerd werden, zag de eerste systematische verhandeling over het platteland pas enkele jaren geleden het licht. In de Handelingen van de Société d'Emulation te Brugge verscheen van de hand van D. Dalle een studie over het zeventiende eeuwse bevolkingscijfer in het Veurne-Ambacht¹. Doch bij het lezen van dit zeer knappe werk viel het ons toch op dat, vooral wat de methode betreft, de auteur nog al té veel gebonden bleef aan het model dat Professor Van Werveke voor Gent, met een berekening op basis van geboorten en huwelijken, verschaft had². Nochtans is het absoluut noodzakelijk dat de studie van de demografische problemen op het platteland een eigen werkwijze bezit. Zonder een specifieke methode loopt het onderzoek van het bevolkingscijfer op het platteland gevaar door de, noodzakelijkerwijze, tamelijk grove berekeningsmethode der stedelijke demografie, op grondige wijze vervormd en zelfs misvormd te worden.

Het is mede in de hoop te kunnen bijdragen tot het scheppen van deze nieuwe methode dat we tot de publikatie van dit artikel besloten.

Het gebied waarop dit artikel betrekking heeft dient wel nader beschreven, want voor de meeste onder de lezers blijft de Heerlijkheid Nevele een zeer vage omschrijving. Deze wereldlijke heerlijkheid, een der grootste in Vlaanderen, was gelegen ten Westen en ten Zuidwesten van Gent. De kern van dit gebied bestond uit het «Land van Nevele», dat dertien dorpen omvatte. Negen van deze dorpen waren volledig binnen de grenzen van het Land gelegen, namelijk Vosselare, Meigem, Nevele, Vinkt, Sint-Martens-Lerne (nu met Bachte samengesmolten tot de gemeente Bachte-Maria-Lerne), Sint-Martens-Lerne, Lotenhulle, Zeveren en Poesele. Vier andere dorpen lagen slechts voor een deel binnen het «Land van Nevele»: Landegem, Deurle, Sint-Martens-Latem, en Drongen³.

(1) D. DALLE, *De volkstelling van 1697 in Veurne-Ambacht en de evolutie van het Veurnse Bevolkingscijfer in de XVIIe eeuw*, Handelingen Société d'Emulation, Brugge, deel XC, aflevering 3-4 en deel XCI, aflevering 1-2.

(2) H. VAN WERVEKE, *De Curve van het Gentse Bevolkingscijfer in de 17e en 18e eeuw*. Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie, Klasse der Letteren, jaargang X, nr 8, Brussel, 1948.

(3) R. M. VAN DEN ABBELE, *Over de Heerlijkheid en het Land van Nevele*, Bijdragen tot de Geschiedenis der Stad Deinze, XVIII, Deinze, 1951. — We benutten ook met vrucht het onuitgegeven proefwerk van dezelfde auteur.

In dit artikel hebben we ons niet aan dit beperkt gebied van deze dertien dorpen gehouden. We hebben er nog een hele reeks plaatsen bijgevoegd die onmiddellijk aan de grenzen van het Land van Nevele palen. Deze lokaliteiten zijn: Petegem, Deinze, Bachte, Baarle, Astene, Wontergem, Gottem en Hansbeke. In het totaal hebben we dus één-en-twintig dorpen te behandelen.

I. DE GEGEVENS

De titel van dit artikel is misschien enigszins misleidend geweest voor de lezers, want, terwijl we voor de 17e en 18e eeuw over betrekkelijk volledige gegevens beschikken, hebben we voor de 16e eeuw slechts een telling voor Sint-Martens-Latem voor 1586. Derhalve zal ons overzicht in grote mate beperkt blijven tot de 17^e en de 18^e eeuw.

De gegevens die we, voor de ontleding van het bevolkingscijfer in de Heerlijkheid Nevele, benutten waren, naast volkstellingen die uitsluitend betrekking hebben op de 18^e eeuw, kommunicantencijfers en gegevens van de burgerlijke stand, vooral van dopen en huwelijken.

A. De Volkstellingen.

1. *De Telling van Sint-Martens-Latem van 1586*⁴

Deze telling werd verricht in de loop van de maand mei 1586, dus op het ogenblik dat het Vlaamse platteland zich, als gevolg van het oorlogsgeweld, veroorzaakt door de herovering der Zuidelijke Nederlanden door Farnese, in een toestand van crisis bevond, zoals het er nooit meer een zou kennen gedurende gans de Moderne Tijden. Want al was het oorlogsgeweld zelf, na de val van Gent en Antwerpen geluwd, toch viel, wegens de uitzonderlijk geringe oppervlakte die bezaaid was en de daaruit voortvloeiende minieme oogstopbrengst, het dieptepunt van deze zware economische crisis precies in dit jaar 1596.

De telling geeft per huisgezin het aantal personen, met vermelding van het gezinshoofd en het aantal kinderen. In totaal werden er 171 inwoners geteld, verdeeld over 46 huisgezinnen, hetgeen een gemiddelde maakt van 3,71 personen per gezin.

Gaan we het aantal kinderen per huisgezin na dan komen we tot de volgende indeling:

5	huisgezinnen met 1 kind
11	huisgezinnen met 2 kinderen
8	huisgezinnen met 3 kinderen
9	huisgezinnen met 4 kinderen
1	huisgezin met 5 kinderen.

Dat geeft een totaal van 34 huisgezinnen met in het totaal 92 kinderen, of 53,7% der totale bevolking. Dit procent is zeer hoog, vooral als men bedenkt dat in de 17^e en 18^e eeuw het aantal kinderen van

(4) Rijksarchief Gent (voortaan afgekort als R.A.G.), Oudburg, nr 819.

minder dan 12 jaar gewoonlijk slechts 35% der totale bevolking draagt. De crisis blijkt dus vooral een gevoelige vermindering van het aantal volwassen personen voor gevolg te hebben gehad.

2. De Telling van 1709⁵

Deze telling, die we vonden in het archief van de Raad van Vlaanderen, is bevat in een «Lyste van alle specien van graenen bevonden binnen de prochien deser casselrije vander Auderburgh van Ghendt». Deze economische telling had tot doel een bilan op te maken van de voorraden landbouwgewassen die in deze kasselrij aanwezig waren. Deze telling bevat slechts gegevens voor 15 dorpen der Heerlijkheid. Ook hier is het belangrijk het tijdstip waarop deze telling gebeurde wat nader toe te lichten. Het jaar 1709 is in heel Europa een crisisjaar geweest, gedurende hetwelk de prijzen der landbouwprodukten tot een zeer hoge spits uitliepen.

Daar buiten het totaal aantal inwoners per dorp geen verdere bijzonderheden verstrekt worden, kunnen we het, voor deze telling, bij deze enkele lijnen laten (cfr. tabel I).

3. De Telling van 1786⁶

Deze bevindt zich, evenals de Status Animarum van Poesele voor 1791, in het fonds der Heerlijkheid. Ze werd uitgevoerd als gevolg van een keizerlijke ordonnantie van 29 mei 1786 «om te bereyden eene generaele nieuwe verdeeling der Parochien op het Plat-Land». Deze telling, die heel wat minder dorpen omvat (slechts 8) dan de vorige, werd voor de onderscheiden dorpen wijk voor wijk opgemaakt, alhoewel niet altijd op even uitvoerige wijze. Nochtans maakt ze een onderscheid tussen kommunikanten en niet-kommunikanten, waardoor het mogelijk wordt onze gegevens over de kommunikanten aan te vullen (cfr. tabel I).

Voor zeven van de acht dorpen hebben we daarenboven meer nauwkeurige inlichtingen. Voor Landegem en een deel van Deurle is ons zelfs het aantal kinderen per gezin gegeven.

Aan de hand van het gegeven aantal gezinnen is het mogelijk het aantal personen per huishouden te kennen.

	Aantal gezinnen.	Aantal personen per gezin.
Vinkt	262	5,49
St. Martens-Leerne	109	5,78
Vosselare	123	5,34
Poesele	98	5,01
Nevele	585	5,10
Landegem	318	5,12
Meigem	129	7,34

(5) R.A.G., Raad van Vlaanderen. Correspondentie-fiscalen, nr 3340.
(6) R.A.G., Nevele, nr 41.

In vergelijking met de telling van St. Martens-Latem van 1586 blijkt het gemiddeld aantal personen per gezin dus heel wat hoger te liggen. De voornaamste oorzaak voor dit verschil is het feit dat de telling van tweehonderd jaar vroeger in volle krisistijd verricht werd. Doch, dit is niet de enige verklaring. Immers, aan de hand van berekeningen voor Oudenaarde, gedaan aan de hand van reeds gepubliceerde gegevens, konden we vaststellen dat in de 16^e eeuw, namelijk in 1557, dus in volle bloeiperiode van de landbouw, het gemiddeld aantal personen per gezin 4,44 bedroeg⁷, wat toch aanmerkelijk lager is dan hetgeen we vonden voor de Heerlijkheid Nevele in 1786.

Liever dan ons, terwille van de verklaring, in allerlei gissingen te verliezen, willen we het bij deze enkele beschouwingen laten.

Hoger schreven we dat we voor Landegem en een deel van Nevele het aantal kinderen per gezin kenden. We laten hier eerst een overzichtelijke tabel volgen.

Landegem	Nevele (drie wijken op vier)	
	Aantal Gezinnen	Aantal kinderen per gezin
66	47	1 kind
51	48	2 kinderen
46	51	3 kinderen
24	25	4 kinderen
11	19	5 kinderen
5	9	6 kinderen
—	1	7 kinderen
—	—	8 kinderen
—	1	9 kinderen

Voor het deel van Nevele maakt dit 1,84 kinderen per gezin en voor Landegem 1,53. Zeer kroostrijk bleken de gezinnen op het platteland dus niet te zijn geweest.

4. De Telling van Poesele van 1791⁸

Deze «Staat van zielen op Poesele» is zeer gedetailleerd. Naast het aantal «huyshaudende personen» wordt ons ook het aantal kommunikanten gegeven, alsook het aantal kinderen onder en boven de zeven jaar. Er werden 108 gezinnen geteld, 350 kommunikanten en 184 niet-kommunikanten. Gemiddeld waren er dus 4,94 personen per gezin.

Gaan we de verdeling na van het aantal kinderen per huisgezin dan krijgen we het volgende overzicht:

(7) J. DE BROUWERE, *Les dénombremens de la chàtellenie d'Audenarde*, B.C. R.H., deel 103, Brussel, 1938, pp. 544-545.
(8) R.A.G., Nevele, nr 1568.

Aantal huisgezinnen.	Aantal kinderen per gezin
19	1 kind
17	2 kinderen
18	3 kinderen
10	4 kinderen
5	5 kinderen
2	6 kinderen

hetgeen ons een gemiddelde geeft van 1,70 kinderen per gezin, wat volledig in de lijn ligt van de gemiddelden die we voor Nevele en Landegem, aan de hand van de telling van 1786, vonden.

5. De Telling van 1792⁹

Tot het houden van deze telling werd verzocht door de Oudburg van Gent, per brief van 17 december 1792. Voor 16 dorpen wordt het aantal inwoners gegeven, meestal zonder enige verdere bijzonderheid. Hier ook ontbreekt, evenals voor de andere tellingen, ieder gegeven over de dorpen Deinze, Astene, Petegem, Wontergem en Gottem (cfr. tabel I).

Nochtans bezitten we voor drie dorpen het aantal huisgezinnen, hetgeen ons toelaat het gemiddeld aantal personen per gezin te berekenen.

	Aantal gezinnen	Gemiddeld aantal personen per gezin
Deurle	142	5,31
Zeveren	80	5,56
Drongen	716	5,42

Deze gemiddelden komen zeer goed overeen met deze die we voor 1786 vonden.

TABEL I: DE GEGEVENS DER ALGEMENE TELLINGEN.

	T. 1709	Telling van 1786		T. 1792
	Tot. Aant. inwoners	Komm. N.-Kom.	Tot.	Tot. Aant. inwoners.
Nevele	1469	2040	965	3005 ¹⁰
Vinkt	682	991	449	1440

(9) R.A.G., Oudburg, nr 144.

(10) In de telling zelf staat als totaal aantal inwoners 3076 zielen, wat bij een hernieuwde telling foutief bleek.

Lotenhulle	926	—	—	—	2200
Landegem	856	1149	481	1630	1731
Meigem	412	643	305	948	978
St. Maria-Leerne	315	440	195	635	627
St. Martens-Leerne	333	438	193	631	646
Vosselare	249	460	197	657 ¹¹	719
Poesele	229	315	176	491	604
Zeveren	162	—	—	—	445
Baarle	130	—	—	—	209
Drongen	2210	—	—	—	3881
Hansbeke	1298	—	—	—	2119
Deurle	326	—	—	—	755
St. Martens-Latem	474	—	—	—	912
Bachte	—	—	—	—	358

B. De Gegevens der Parochieregisters

Een tweede reeks gegevens zijn de geboorten, huwelijken en overlijdens, die in de parochieregisters werden opgetekend. Van de overlijdens hebben we slechts in zeer geringe mate gebruik gemaakt, omdat ze niet altijd volledig zijn. Inderdaad ontbreken meestal de gegevens over de kindersterfte.

Niet voor alle dorpen der Heerlijkheid zijn deze registers in het Rijksarchief aanwezig: sommige zijn verloren gegaan, zoals voor Baarle, andere berusten nog op de gemeentehuizen der onderscheidene plaatsen. Onze oproeping bij het leger verhinderde evenwel dat we voor alle dorpen de gegevens konden optekenen. Niettemin geloven we dat het verantwoord was, ondanks deze leemte, deze publikatie nu reeds in het licht te sturen, daar het essentiële der bevolkingsevolutie in de Heerlijkheid Nevele reeds aan de hand van de gegevens die we voor 14 dorpen verzamelden kon worden vastgelegd.

Alhoewel een deel der oorspronkelijke registers verloren is gegaan, hebben we de gegevens toch kunnen bijeenbrengen dank zij het feit dat, vooral in de 18^e eeuw, van vele dezer registers dubbels werden gemaakt, die naderhand op het Justitiepaleis te Gent werden gedeponeerd, en nadien overgebracht naar het Rijksarchief aldaar. Deze documenten zullen later aangeduid worden met de afkorting «Burgerstand Pal.».

C. De Kommunikantencijfers.

Een laatste reeks gegevens, die tot hertoe al te veel verwaarloosd werden, zijn de kommunikatencijfers.

(11) In de tabel van de telling zelf is slechts het totaal aantal inwoners gegeven. Het is slechts in de kladvorm van de optelling dat men het aantal kommunikanten en niet-kommunikanten vindt.

Eerst dienen we echter te bepalen wat we onder kommunikanten verstaan. Uit de Status Animarum van Poesele kunnen we opmaken dat alle kinderen onder en boven de zeven jaar tot de niet-kommunikanten behoren. De leeftijdsgrens van deze laatste groep gaat tot 11 of 12 jaar, wanneer het kind zijn eerste communie aflegt: van dan af wordt het tot de kommunikanten gerekend.

De kommunikantencijfers zijn vervat in de zogenaamde Visitations decanatus en de status ecclesiae, die beide verslagen zijn van kerkinspekties door de deken gedaan. Voor de dorpen der Heerlijkheid zijn de gegevens over twee dekanaten verdeeld, namelijk Deinze en Tielt. De meeste dorpen behoorden tot de dekenij Deinze, met uitzondering van Lotenhulle, Poesele, Meigem, Gottedem, Vinkt en Wontergem die tot de dekenij Tielt behoorden. Op te merken valt dat Meigem en Poesele pas van 1643 naar Tielt zijn overgegaan. Vóór die datum behoorden ze eveneens tot Deinze.

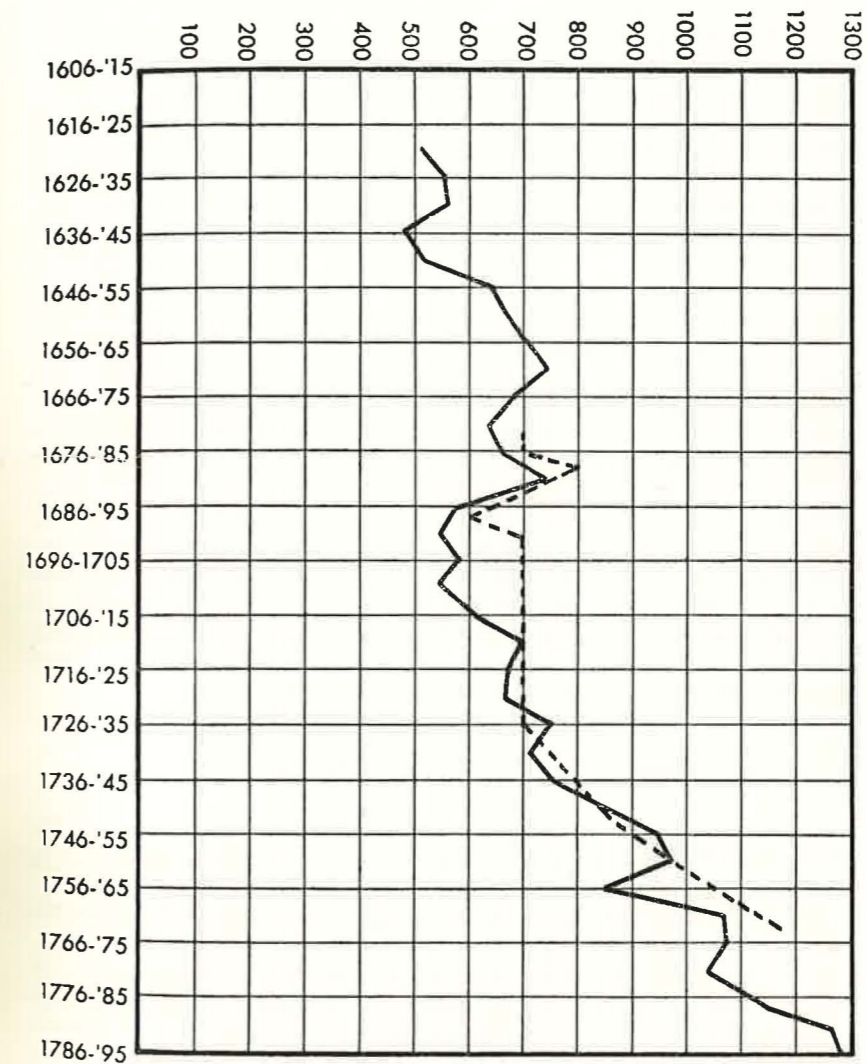
De dokumenten voor de dekenij Deinze bevinden zich volledig op het Rijksarchief te Gent; voor Tielt echter slechts gedeeltelijk¹². Te Gent berusten slechts de Status ecclesiae van Tielt, de visitationes zijn noch op het bisschoppelijk archief te Brugge, noch op het Rijksarchief aldaar aanwezig. Wellicht berusten ze, volgens een schriftelijke mededeling van E.H. English, nog te Tielt zelf. Als dokumenten voor de dekenij Deinze hebben we dus: de visitationes voor de periode 1614 tot 1688 doch die na 1659 niet meer bruikbaar zijn, en de status ecclesiae die de tijdsperiode 1672-1777 bestrijken. Voor Tielt bezitten we slechts de status die betrekking hebben op de periode 1623-1777. Op het Rijksarchief te Gent bevindt zich ook nog een boekje¹³ waarvan Prof. Van Werveke in zijn hogergenoemde studie reeds gewag maakte. Daarin worden alle dorpen van het bisdom Gent, in 1712, beschreven. Het is van de hand van De Castillon, proost van de thans verdwenen parochie van Sint-Veerle. Het aantal kommunikanten dat de auteur opgeeft verschilt, globaal genomen, niet zo heel veel met het aantal dat in de Status ecclesiae van 1710 wordt opgegeven. Voor 13 dorpen zijn, zowel voor 1710 als voor 1712, gegevens aanwezig: voor tien er van komen de getallen nagenoeg overeen.

De waarde der kommunikantencijfers is veel groter dan men wel op het eerste zicht zou vermoeden. Immers, het zijn de enige cijfers die ons in een betrekkelijk aaneengesloten reeks, zowel voor de 17^e als voor de 18^e eeuw, de omvang van een deel der eigenlijke bevolking geven. De geboorten en de huwelijken zijn hoogstens cijfers die ons toelaten een oordeel te vellen over een mogelijke evolutie van het bevolkingscijfer. De kommunikanten daarentegen leren ons hoe een bepaald deel der bevolking in werkelijkheid evolueerde. Het is nu reeds duidelijk dat een combinatie tussen de cijfers der geboorten en huwelijken aan de ene

(12) R.A.G., Bisschoppelijk Archief, ongeklasseerd. De inzage van deze ongeordende dokumenten danken wij aan de bereidwilligheid van de heer Dr. M. Gyseling.

(13) R.A.G., Oud-Bisschoppelijk Archief, nr. 29 bis.

GRAFIEK I : Vergelijkende grafiek der Kommunikanten en der vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten in Lotenhulle.

LEGENDE:
 — Vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten (absolute cijfers x 15)
 ---- Kommunikanten.

kant en de kommunicantencijfers aan de andere kant tot belangrijke vaststellingen kan leiden (zie Grafiek I).

Welk deel van de totale bevolking maken de kommunicanten uit? Aan de hand der gegevens der telling van 1786 hebben we kunnen vaststellen dat de kommunicanten gemiddeld 68,4% der totale bevolking vertegenwoordigen. De twee uitersten zijn 70,4 en 64,1%, hetgeen een speling van 6,3 procent bedraagt. In Poesele bedroeg in 1791 het aantal kommunicanten 65,5% van het totaal bevolkingscijfer. D. Dalle heeft, in zijn reeds hoger aangehaald artikel, deze verhouding der kommunicanten voor Sint-Niklaas berekend aan de hand van gegevens door Willemsen verschaft. Ook daar schommelen de verhoudingen tussen 65 en 75%. Gemiddeld bedroeg, tussen de jaren 1662 en 1739 het aantal kommunicanten 67,7% der bevolking, hetgeen zeer goed overeenkomt met de 68,4% die we voor 1786 konden vaststellen¹⁴.

Gemiddeld hebben de kommunicanten tussen 65 en 70% der totale bevolking uitgemaakt, al dient te worden aangenomen dat dit procent aan schommelingen onderhevig is geweest, vooral wanneer, zoals we dit voor 1586 voor St. Martens-Latem hebben kunnen vaststellen, een deel der volwassen bevolking vrij of gedwongen het dorp hadden verlaten. Ook in tijden van abnormaal hoge kindersterften, die vooral in de 17^e eeuw veelvuldig waren, kon in de verhouding kommunicanten — totaal bevolkingscijfer verandering komen.

De waarde van de kommunicantencijfers zelf is in de eerste plaats afhankelijk van de dorpspastoor. Immers, hij is het die het aantal kommunicanten opgeeft aan de deken bij diens bezoek, en het hangt dan ook van hem af of het aantal ruw geschat of zorgvuldig opgetekend werd. Zo gebeurt het dan ook dat we cijfers bezitten die tot op de honderdtallen afgerond zijn en daarenboven vergezeld gaan van de woorden « fere », « circiter », « plures », of « ultra ». Gelukkig zijn de meeste gegevens tot op de tientallen en eenheden na bepaald.

1. DE BEREKENING VAN HET GBOORTEKOEFFICIENT

De berekening van het geboortekoefficient was zowel in de studie van Prof. Van Werveke als in het artikel van D. Dalle het voornaamste op te lossen probleem.

We hebben dan ook een grote plaats ingeruimd voor de behandeling van deze koëfficiëntsberkening.

De berekening van deze koëfficiënten geschiedde geheel volgens de methode die door Prof. Van Werveke in zijn studie over het Gentse bevolkingscijfer benut werd^{14a}. Ook voor het platteland gaat deze werkwijze op daar het zeker is dat een gemiddelde voor een periode van negen jaar berekend, alle toevallige schommelingen zal uitschakelen. De berekening voor 1709 geschiedde op basis van het gemiddeld geboortecijfer van

(14) D. DALLE, *op. cit.*, pp. 127.

(14 a) H. VAN WERVEKE, *op. cit.*, pp. 52.

de jaren 1705-13, voor 1786 namen we het gemiddelde voor de jaren 1782-90. Voor Poesele deden we nogmaals dezelfde berekeningen voor het jaar 1791. Daar echter de geboorten voor de jaren 1794 en 1795 ontbreken, dienden we het gemiddeld geboortecijfer op een andere basis te bepalen: we namen het gemiddelde voor de jaren 1789-93. Voor de telling van 1792 tenslotte namen we het gemiddelde der jaren 1789-95.

We laten hier een overzichtelijke tabel volgen der geboortekoefficienten die we door een dergelijke berekening verkregen.

Aantal geboorten per duizend inwoners

	1709	1786	1791	1792
Nevele	49,01	37,60	—	41,49
Vinkt	43,00	36,95	—	36,49
Lotenhulle	40,31	—	—	38,95
Meigem	—	32,96	—	33,58
Landegem ¹⁵	42,31	38,71	—	36,07
St. Maria-Leerne ¹⁶	40,88	40,94	—	46,25
St. Martens-Leerne	39,37	30,63	—	40,23
Vosselare	—	39,43	—	35,95
Poesele ¹⁷	—	40,73	37,45	34,10

(15) De jaartotalen der geboorten voor Landegem zijn de volgende:

1705	37	1782	61	1789	50
1706	39	1783	65	1790	70
1707	42	1784	60	1791	64
1708	40	1785	60	1792	58
1709	25	1786	67	1793	67
1710	32	1787	64	1794	62
1711	41	1788	71	1795	66
1712	41				
1713	29				

R.A.G., Burgerstand, Landegem, nrs 2 en 5, Burgerstand Pal., nr 291.

(16) De jaartotalen der geboorten van St.-Maria-Leerne zijn:

1705	14	1782	21	1789	26
1706	18	1783	19	1790	34
1707	15	1784	30	1791	31
1708	12	1785	24	1792	27
1709	12	1786	27	1793	23
1710	14	1787	25	1794	35
1711	10	1788	28	1795	27
1712	15				
1713	6				

R.A.G., Burgerstand, Bachte-Maria-Leerne, reg. nrs 7, 11 en 12.

(17) De jaartotalen der geboorten voor Poesele zijn:

1782	20	1788	17
1783	20	1789	24
1784	21	1790	14
1785	23	1791	18
1786	21	1792	27
1787	20	1793	17

R.A.G., Burgerstand Pal., nr 411.

Zeveren	—	66,04	—	64,83
Drongen	39,25	—	—	33,93
Hansbeke	35,00	—	—	32,09
Deurle ¹⁸	37,82	—	—	36,31
St. Martens-Latem	—	—	—	34,45
Bachte ¹⁹	—	—	—	11,95

Over het algemeen bieden deze coëfficiënten, met uitzondering van deze van Zeveren en Bachte voor 1792, niets abnormaals. Ze komen volledig overeen met de cijfers die Prof. Van Werveke vond voor Gent²⁰ en G. Willemsen voor St. Niklaas²¹.

Zoals we reeds hoger schreven bezitten we voor de 17^e eeuw geen enkele telling voor de Heerlijkheid Nevele, zodat we, om toch een idee te krijgen van het koëfficiënt in de 17^e eeuw, verplicht zijn elders ons licht te gaan opsteken.

Voor Lede krijgen we in 1685 37,72 geboorten per duizend²², voor St. Niklaas in 1662 39,57 per duizend en in 1698 34,86 per duizend²³. Voor Erembodegem krijgen we voor de jaren 1634, 1637 en 1638 gemiddeld 40,06 geboorten per duizend²⁴.

(18) De jaartotalen der geboorten voor Deurle zijn:

1705	11	1789	24
1706	10	1790	24
1707	7	1791	33
1708	13	1792	28
1709	11	1793	26
1710	10	1794	34
1711	13	1795	23
1712	18		
1713	18		

R.A.G., Burgerstand Deurle, reg. nrs. 1 en 3.

(19) De jaartotalen voor Bachte zijn:

1789	2	1793	5
1790	3	1794	4
1791	4	1795	6
1792	6		

R.A.G., Burgerstand, Bachte-Maria-Lerne, reg. 1.

(21) H. VAN WERVEKE, *op. cit.*, blz. 52: 38,0 geboorten per duizend voor 1786.

(21) 41,41 per duizend voor 1715; 37,01 per duizend voor 1719; berekend volgens G. WILLEMSSEN, *Etude sur la démographie d'une commune...* (Annales de De berekening geschiedde op dezelfde wijze als deze waarop wij onze geboortekoëfficiënt voor de dorpen der Heerlijkheid berekenden.

(22) ALB. VAN LUL & VICT. DE SAEDELEER, *Bijdrage tot de Demografie van Lede*, Land van Aalst, deel V, pp. 105.

(23) Door ons berekend naar G. WILLEMSSEN, *op. cit.*, De berekening geschiedde op dezelfde wijze als voor de 18^e eeuw (cfr. noot 21).

(24) Door ons opnieuw berekend naar ALB. VAN LUL, *De Bevolking van Erembodegem*, Land van Aalst, deel III, pp. 56.

Uit deze zeer schaarse gegevens menen we noch te mogen besluiten dat het gemiddeld aantal geboorten per duizend in de 17^e eeuw niet veel verschilde van dat in de 18^e eeuw.

Onderging het geboortecoëfficiënt grote schommelingen?

Het antwoord op deze vraag is grotendeels afhankelijk van het standpunt dat men inneemt.

Beschouwt men het geboortecoëfficiënt voor twee data die ver van elkaar verwijderd liggen, bijvoorbeeld 1709 en 1786, dan moet men aanvaarden dat men zekere schommelingen in deze koëfficiënten als normaal mag aanzien, dat men anders — wanneer men te doen had met jaartallen die heel wat dicht bij elkaar liggen, bijvoorbeeld 1786 en 1791 — als omvangrijk zou bestempelen. Immers, hoe groter de tijdspanne tussen twee data, hoe groter de mogelijkheid dat er zich in de verhouding totaal aantal inwoners — gemiddeld geboortecijfer wijzigingen op lange termijn voordoen.

Gaan we de evolutie van het geboortecoëfficiënt na voor 1709 en 1786, dan stellen we vast dat over het algemeen, behoudens voor St. Maria-Lerne, dit koëfficiënt gedaald is, doch, voor alle dorpen niet op even sterke wijze. Voor Nevele daalde het met meer dan 11 eenheden, voor Vinkt slechts met 6, voor Landegem slechts met 3,6; voor St. Maria-Lerne steeg het koëfficiënt zelfs enigszins en voor St. Martens-Lerne daalde het van 39,37 tot op 30,63 per duizend. Voor Poesele daalde, tussen 1786 en 1791, dit koëfficiënt eveneens met ongeveer 3,2 eenheden.

De evolutie van het koëfficiënt voor de jaren 1786 en 1792 is heel wat verschillend van dit der periode 1709-1786. Voor vier dorpen, namelijk Nevele, Meigem, St. Maria- en St. Martens-Lerne steeg het koëfficiënt; voor vijf dorpen, Vinkt, Landegem, Vosselare, Poesele en Zeveren, daalde het. Nu eens daalde of steeg het koëfficiënt zeer aanzienlijk, dan weer waren de verschillen slechts zeer miniem, zodat noch in de dalingen noch in de stijgingen een gelijkmatige evolutie te onderscheiden valt.

Ook buiten de Heerlijkheid konstateren we een dergelijk verschijnsel. Zo bijvoorbeeld voor St. Niklaas zijn er even grote variaties: voor 1715 hebben we 41,41 geboorten per duizend inwoners²⁵; voor 1719 37,01²⁶, en voor 1739 30,89²⁷. Dus, voor een tijdspanne van 24 jaar een schommeling van 10,52. Deze cijfers stemmen, op het cijfer van 1719 na, zeer goed overeen met wat Willemsen zelf vond als gemiddeld aantal geboorten per duizend inwoners voor de periode in kwestie. Ook voor het Veurne-Ambacht bemerken we zeer grote schommelingen in het geboortecoëfficiënt²⁸. Het gemiddelde geboortecoëfficiënt van zeven dorpen is van 48,7 in 1655 tot 62,8 in 1697 gestegen, het is te zeggen met 14,1 per duizend inwoners. Voor een paar van deze dorpen afzonderlijk is

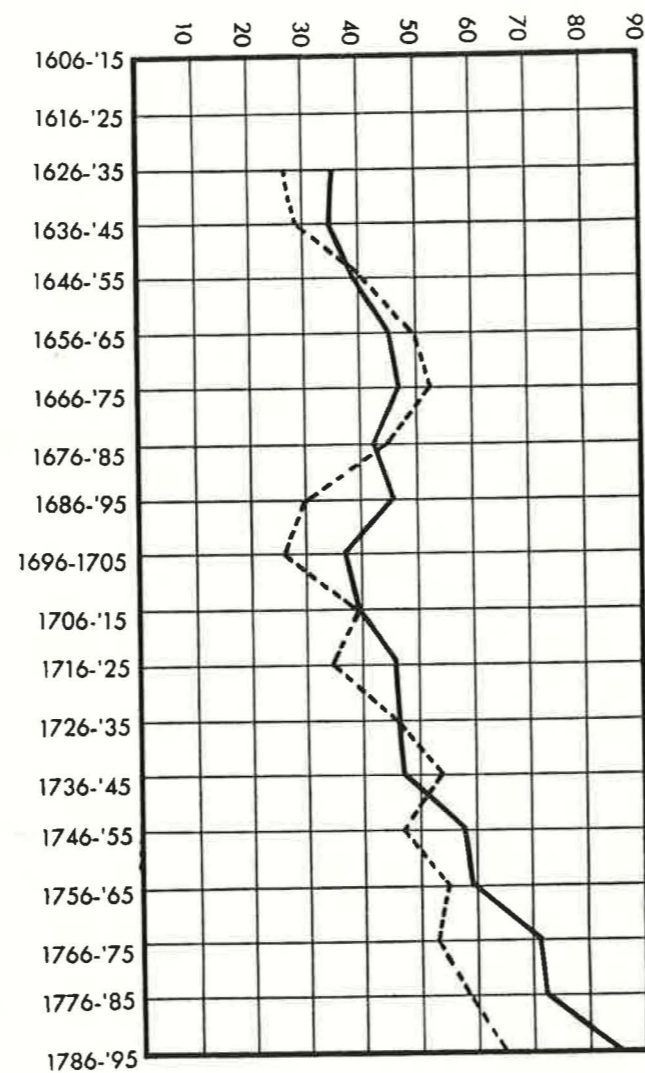
(25) Berekend volgens G. WILLEMSSEN, *Etude sur la démographie...*, op basis van het gemiddeld geboortecijfer der periode 1711-1719.

(26) Zoals hierboven: gemiddeld geboortecijfer voor 1715-1723.

(27) Zoals hierboven: gemiddeld geboortecijfer voor 1735-1743.

(28) D. DALLE, *op. cit.*, pp. 124.

GRAFIEK II : Kurven der tienjaarlijkse gemiddelden der geboorten en huwelijken in Lotenhulle.

LEGENDE :

— Geboorten
 Huwelijken (absolute cijfers x 4).

de variatie tussen de beide data nog veel groter. Zo stijgt het geboortekoefficient in Beveren van 40,3 tot 60,6 per duizend, dus, met 20,3. Daarentegen daalt het koefficient in Stuivekenskerke van 90,0 tot 62,5 of een vermindering van 27,5 per duizend. De vraag is nu nog, of het mogelijk is na te gaan, aan de hand van een beproefde methode zoals bijvoorbeeld deze van Prof. Van Werveke, of er voortdurend schommelingen in het geboortekoefficient plaatsgrepen en in welke zin (stijgen of verminderen) de koefficient na verloop van tijd evolueerde.

In zijn studie over het Gentse bevolkingscijfer schrijft Prof. Van Werveke²⁹:

« Het gebruik van de statistieken der huwelijken is, voor de berekening van het bevolkingscijfer en zijn schommelingen, in verbinding met de statistiek der geboorten onontbeerlijk, omdat alleen de vergelijking tussen de variaties van de geboorte- en van de huwelijks-cijfers het mogelijk maakt vast te stellen of de geboortekoefficient in het beschouwde tijdsbestek veranderd is. »

Een konstante verhouding geboortecijfer — huwelijkscijfer impliceert dus een konstante geboortekoefficient. We hebben echter kunnen vaststellen dat voor kleine agglomeraties deze verhouding tussen het gemiddeld geboortecijfer en het gemiddeld huwelijkscijfer voortdurend schommelde.

We laten hier als voorbeelden de variaties volgen in de verhouding gemiddeld geboortecijfer — gemiddeld huwelijkscijfer voor de dorpen Lotenhulle en Astene.

LOTENHULLE

1626-35	5,29	1716-25	5,31
1636-45	4,68	1726-35	4,14
1646-55	3,82	1736-45	3,64
1656-65	3,70	1746-55	4,95
1666-75	3,63	1756-65	4,48
1676-85	3,65	1766-75	5,43
1686-95	6,00	1776-85	5,03
1696-1705	5,72	1786-95	5,28
1706-15	3,95		

ASTENE

1626-35	4,01	1716-25	4,29
1636-45	3,12	1726-35	3,57
1646-55	3,73	1736-45	5,35
1656-65	6,20	1746-55	4,39
1666-75	3,38	1756-65	4,66
1676-85	3,00	1766-75	4,80
1686-95	3,14	1776-85	4,05
1696-1705	4,66	1786-95	3,27
1706-15	3,68		

(29) H. VAN WERVEKE, *op. cit.*, pp. 51.

Deze schommelingen, waarvan de uitersten voor Lotenhulle tussen 6,00 en 3,63 liggen en voor Astene tussen 6,20 en 3,00, maken het derhalve onmogelijk op bevredigende wijze, zoals Prof. Van Werveke het deed voor Gent, één en dezelfde geboortekoefficient voor twee eeuwen te gebruiken. De variaties die hij noteerde voor de 18e eeuw liggen tussen 3, 6 en 4,1³⁰ en vertonen bijgevolg een meer konstant karakter. Om de schommelingen in de verhouding geboorten — huwelijken te illustreren hebben wij het gemiddeld geboorte- en huwelijkscijfer voor Lotenhulle (per decennium gegroepeerd) grafisch voorgesteld. Evenals Prof. Van Werveke³¹ hebben wij de absolute cijfers der huwelijken met vier menigvuldigd opdat de variaties tussen beide eeuwen beter tot hun recht zouden komen (Grafiek II).

Van het parallelisme tussen beide kurven, dat zo treffend was voor Gent, is hier bitter weinig te bespeuren.

Er is echter nog iets anders dat de zaak ingewikkelder maakt. Logischerwijze zou, volgens hetgeen hoger gezegd werd³², een konstante verhouding gemiddeld geboortecijfer — gemiddeld huwelijkscijfer een konstante geboortekoefficient voor gevolg moeten hebben. Voor St. Maria-Leerne kwamen we echter tot de volgende vaststelling. Voor 1709 en 1786 zijn het aantal geboorten per duizend inwoners respectievelijk 40,88 en 40,94³³. De verhouding geboorten — huwelijken zou dus praktisch ook dezelfde moeten zijn. Voor de periode 1705-1713 en 1782-1790 zijn de huwelijken nu al volgt verdeeld:

Huwelijken ³⁴		Huwelijken ³⁵	
1705	7	1782	6
06	5	83	11
07	4	84	2
08	5	85	11
09	2	86	3
10	6	87	7
11	6	88	6
12	6	89	3
13	5	90	4
Gemiddeld	5,11	Gemiddeld	5,88

Als we nu de verhouding geboorten — huwelijken berekenen krijgen we voor de periode 1705-13 2,52, doch voor de periode 1782-90 een veel hoger getal, namelijk 4,42. Dit bewijst dat ook deze bevinding van Prof. Van Werveke niet opgaat wanneer men met kleinere bevolkingscentra, zoals de dorpen van de Heerlijkheid, te doen heeft.

(30) *Ibidem*, pp. 43.

(31) *Ibidem*, pp. 42.

(32) cfr. blz. 12.

(33) cfr. de tabel der geboortekoefficienten.

(34) R.A.G., Burgerstand Bachte-Maria-Leerne, reg. 7.

(35) R.A.G., Burgerstand Bachte-Maria-Leerne, reg. 11.

D. Dalle heeft evenwel een andere methode toegepast³⁶. De schrijver, die inziet dat voor een kleine bevolkingsgroep (in dat geval het Veurne-Ambacht) het geboortekoefficient na verloop van tijd moeilijk konstant kan gebleven zijn³⁷, beschouwt de evolutie van het geboortekoefficient als het gevolg van een parallelle evolutie van het huwelijkskoefficient³⁸. Voor zes dorpen op de zeven, die Dalle ontleed heeft, gaat dit parallelisme zeer goed op, doch voor Avekapelle correspondeert een daling in het huwelijkskoefficient, tussen de jaren 1655 en 1697, met een stijging van het geboortekoefficient³⁹: het huwelijkskoefficient daalt van 23,1 tot 20,0 per duizend, terwijl het geboortekoefficient van 38,5 tot 53,0 per duizend vermeerderd. Doch, ook voor de Heerlijkheid Nevele constateren we dat de hypothese van D. Dalle nu eens opgaat en dan weer niet.

Aantal Huwelijken per duizend Inwoners.

	1709	1786	1791	1792
Nevele	9,53	7,42	—	8,68
Vinkt	10,57	7,47	—	8,62
Lotenhulle	10,66	—	—	7,27
Landegem	12,06 ⁴⁰	8,58	—	7,51
Meigem	10,50	9,95	—	7,30
St. Maria-Leerne	16,22 ⁴¹	9,25	—	11,16
St. Martens-Leerne	12,34	10,55	—	11,19
Vosselare	20,52	8,94	—	6,95

(36) D. DALLE, *op. cit.*, pp. 124-130.

(37) *Ibidem*, pp. 120-121.

(38) *Ibidem*, pp. 125 en 128.

(39) *Ibidem*, pp. 124.

(40) De jaartotalen der huwelijken voor Landegem zijn:

1705	10	1782	—
1706	14	1783	—
1707	11	1784	—
1708	9	1785	17
1709	11	1786	15
1710	6	1787	19
1711	9	1788	11
1712	6	1789	12
1713	17	1790	10
jaargemidd.	10,33		14,00

De gegevens werden gehaald uit Burgerstand, Landegem, reg. nr. 2 (voor 1705-1713) en reg. nr. 5 (voor de jaren 1782-1790).

Daar voor de jaren 1782-84 de jaartotalen der huwelijken ontbreken, hebben we het jaargemiddelde berekend voor de periode 1785-90.

(41) Voor St. Maria-Leerne zijn de jaartotalen der huwelijken voor de perioden 1709-13 en 1782-90 terug te vinden op blz.

De jaartotalen der geboorten voor 1791-95 zijn:

1791	31	1794	35
1792	27	1795	27
1793	23		

Poesele	—	8,37 ⁴²	8,23	6,62
Zeveren	4,07	—	—	10,58
Drongen	8,29	—	—	7,25
Hansbeke	8,81	—	—	5,66
St. Martens-Latem	—	—	—	8,30

Voor Nevele, Lotenhulle, Landegem, St. Martens-Lerne, Vosselare, Poesele, Drongen en Hansbeke zien we dat huwelijks- en geboortekoefficient parallel evolueren. Voor Meigem steeg het geboortekoefficient tussen de jaren 1786 en 1792 van 32,96 tot 33,58 en daalde het huwelijkskoefficient van 9,95 tot 7,30. Voor St. Maria-Lerne waar het geboortekoefficient van 40,88 in 1709 tot 40,94 per duizend in 1786 is gestegen, is het huwelijkskoefficient voor beide data van 16,22 tot 9,25 per duizend gedaald. Ook voor Vinkt is de evolutie der twee koefficienten niet gelijklopend: tussen 1786 en 1792 daalde het geboortekoefficient van 36,95 tot 36,49 geboorten per duizend inwoners, terwijl het huwelijkskoefficient steeg van 7,47 tot 8,62.

De voorgaande voorbeelden bewijzen, volgens mijn oordeel voldoende, dat, alhoewel een parallel verloop tussen huwelijks- en geboortekoefficient het meest voorkomt, dit toch niet als een algemeen geldende regel mag beschouwd worden. En juist daarom — en ook om het feit dat, zoals we reeds hoger zegden, niet voor alle dorpen de gegevens van de burgerlijke stand aanwezig zijn — kunnen we deze werkwijze niet tot de onze maken. Immers, daar we, aan de hand van de kommunikantencijfers, vaststelden dat de evolutie van de bevolking niet voor alle dorpen gelijklopend was en dat er onderling zelfs grote afwijkingen waren te bespeuren, konden we er niet toe besluiten aan te nemen dat voor het geheel der één-en-twintig dorpen van de Heerlijkheid het geboortekoefficient zich op één en dezelfde wijze ontwikkelde.

Meer nog, de vele voorbeelden brachten er ons toe te besluiten dat in de onderscheidene dorpen de geboorte- en huwelijkskoefficienten voortdurend aan schommelingen onderhevig waren.

(42) Tussen 1786 en 1791 daalde het geboorte- en huwelijkskoefficient respectievelijk van 40,73 tot 37,45 per duizend en van 8,37 tot 8,23 per duizend. In 1792 bedroeg het geboortekoefficient 34,10 geboorten per duizend inwoners en het huwelijkskoefficient 6,62 huwelijken per duizend inwoners.

De jaartotalen der huwelijken haalden we uit het register nr 411, Burgerstand Pal. Het gemiddeld huwelijkscijfer voor 1786 werd berekend op basis van de cijfers voor de periode 1782-90; het huwelijkscijfer voor 1791 met behulp der gegevens voor de tijdsperiode 1789-93 (cfr. blz. 9).

Hier volgen de jaartotalen der huwelijken:

1782	4	1788	7
1783	3	1789	7
1784	4	1790	3
1785	2	1791	3
1786	5	1792	4
1787	2	1793	5

(43) J.W. WIJN, *Krijgsbedrijven onder Frederik-Hendrik*, Algemene Gesch. der Nederlanden, dl. VI, pp. 283 e.v.

3. DE VERKLARINGSELEMENTEN DER DEMOGRAFISCHE EVOLUTIE

Het is niet onze bedoeling om in dit artikel «de» verklaring te vinden voor de demografische evolutie in de Heerlijkheid Nevele. Het is er ons in de eerste plaats om te doen de tot hertoe voorgestelde verklaringshypothesen aan een kritisch onderzoek te onderwerpen en na te gaan in hoever ze voor ons gebied opgeld maken.

Het oudste en ook het meest voor de hand liggende verklaringselement is de invloed die de historische gebeurtenissen hebben uitgeoefend. Daar waar het deel van Vlaanderen, ten Zuiden en ten Zuidwesten van Gent, tussen de jaren 1620-1640 weinig onder het oorlogsgeweld te lijden had, kreeg het in de veertiger jaren, en vooral in de periode 1645-48, ruimschoots zijn deel. In 1645 zijn zowel de Franse als de Staatse troepen, alhoewel deze laatsten in veel mindere mate, in dit gebied bedrijvig geweest⁴³. Tot aan de Vrede van Munster bleven de Franse invallen voortduren, en meteen bleef ook in het Zuidelijk deel van Vlaanderen de onrust aanhouden⁴⁴. Deze krijgsverrichtingen hebben een diepe terugslag gehad op het bevolkingscijfer en op het aantal geboorten.

Voor de kommunikanten stellen we de sterkste daling vast voor Deinze en Petegem waar hun aantal tot op de helft terugviel. Deze naar beneden gerichte spitsen zijn te verklaren door het feit dat deze beide plaatsen in 1646 door de Fransen leeggehaald werden. Deze crisis komt ook zeer sterk tot uiting in de jaartotalen der geboorten. In Petegem werden voor 1646 en 1647 respectievelijk 11 en 10 geboorten gesteld, tegenover 31 voor 1645 en 25 voor 1648. In Deinze was het aantal geboorten van 52 in 1645 tot op 13 het volgende jaar gedaald. Zoals men uit de bijlagen kan opmaken werd voor de meeste dorpen een sterk verminderd aantal geboorten voor 1646 vastgesteld. Het feit dat in 1645, het beginjaar der crisis het, aantal geboorten nog hoog lag dient niet te verwonderen. Het is immers nooit op het ogenblik zelf dat een terugslag op het aantal geboorten zich laat gevoelen, maar wat heel normaal is, pas het jaar nadien.

Niet alleen in deze beide plaatsen, maar overal in de ganse Heerlijkheid daalde het geboortecijfer. Voor sommige dorpen werd zelfs gedurende de jaren 1646-47 het kleinste aantal geboorten geteld: zo voor Vinkt, Nevele, St.-Martens-Latem, Hansbeke en Deinze.

Vanaf 1648 was het vrede, tot Turenne, de overwinnaar van Ter Duinen, in 1658-59 Gent bedreigde⁴⁵. De crisis, veroorzaakt door de dreiging van Turenne, schijnt, althans volgens de kommunikantencijfers, geen grote invloed te hebben uitgeoefend op de bevolkingsevolutie. Volgens deze gegevens hebben slechts Bachte, Deurle, Drongen, Hansbeke, Nevele

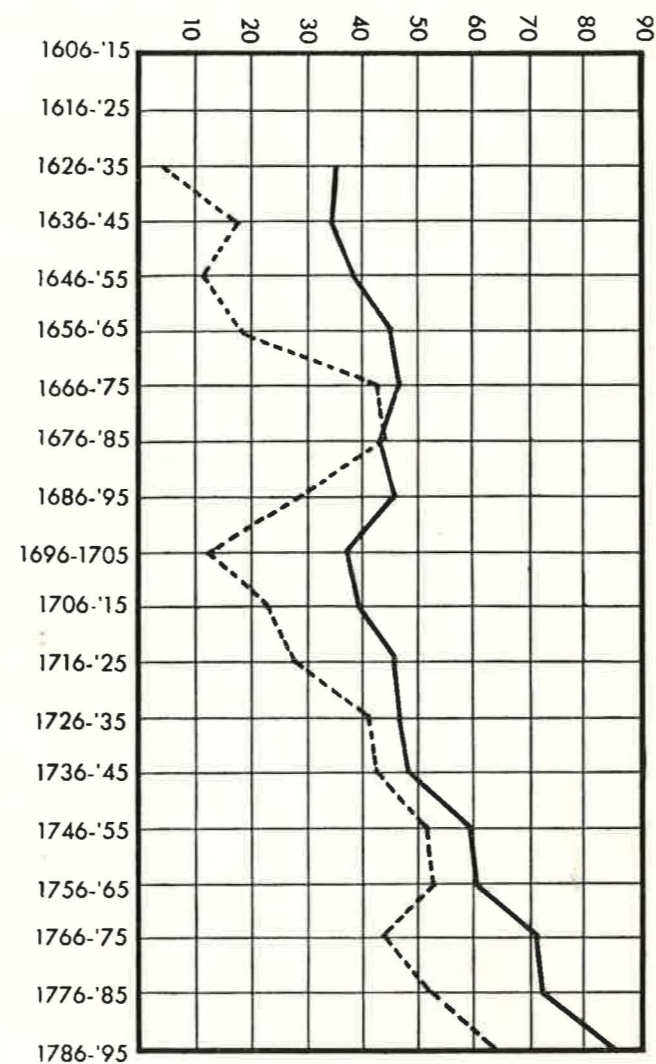
(44) Victor FRIS, *Histoire de Gand*, pp. 248-249.

(45) H. PIRENNE, *Histoire de Belgique*, dl. V, pp. 13.

Victor FRIS, *op. cit.*, pp. 251.

(46) Hub. VAN HOUTTE, *Les occupations étrangères en Belgique*, dl. I, pp. XII; H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 21; V. FRIS, *op. cit.*, pp. 256-258.

GRAFIEK III : Kurven der tienjaarlijkse gemiddelden der geboorten en overlijdens in Lotenhulle.

LEGENDE :
 — Geboorten
 ---- Overlijdens

en St.-Martens-Latem er de terugslag van ondergaan. Voor deze plaatsen is de vermindering in het aantal kommunikanten dan nog zeer gering. Nochtans is er voor 1658 een daling vast te stellen, zowel in het aantal huwelijken als in het aantal geboorten. Gedurende het volgende jaar schijnt slechts in één dorp, namelijk Hansbeke, het geboortecijfer ongunstig beïnvloed. Gedurende ditzelfde jaar, 1659, blijkt de crisis op het afsluiten der huwelijken om zo te zeggen geen invloed te hebben uitgeoefend.

Na het Verdrag der Pyreneeën kon men weer, gedurende een achttal jaren, op adem komen. In 1667 brak de devolutieoorlog uit: het Westen en het Zuiden van Vlaanderen werden door het Franse leger overrompeld⁴⁶. Gent werd opnieuw bedreigd en de omliggende dorpen zwaar geteisterd. De weerslag van de historische feiten nagaan op de ontwikkeling van de bevolking wordt bemoeilijkt door het feit dat voor de periode 1660-1671 alle **kommunikantencijfers** ontbreken. Doch ook op de geboorten, met uitzondering misschien van Drongen, oefenden de krijgsverrichtingen geen invloed uit. Ook de vermindering van het aantal huwelijken was in de jaren 1667-68 niet algemeen. In 1667 verminderden de huwelijken overal, uitgezonderd in Lotenhulle, Vosselare en Zeveren. In 1668 verminderden ze slechts in Hansbeke, St. Martens-Latem en Vosselare. In de andere dorpen daarentegen nam het aantal huwelijken zelfs toe. Wellicht was ook hier, zoals in het vorige geval, de crisisperiode té kort om een ernstige depressie te veroorzaken. Misschien kan er wel een tijdelijke emigratie naar Gent zijn geweest, zoals Prof. Van Werveke schrijft⁴⁷. Er valt echter op te merken dat voor twee dorpen, namelijk Astene en Lotenhulle, waarvoor we de overlijdens onderzochten, het sterftcijfer een sterke stijging vertoont (zie Grafiek III).

Na een tussenspel van een zestal jaren volgden, vanaf 1674, — toen de Hollandse Oorlog onze gebieden had bereikt — gedurende vier jaar zonder onderbreking, de oorlogsrampen elkaar op. Lodewijk XIV veroverde heel het huidige Oostvlaanderen en in 1678 viel Gent in Franse handen⁴⁸.

Het valt ons moeilijk, aan de hand der **kommunikantencijfers**, de terugslag van de gebeurtenissen op de bevolking te bepalen. Immers, de eerstvolgende gegevens na 1672 dateren van 1682: dus vier jaar na het einde der crisis. We kunnen nu wel nagaan of het aantal kommunikanten in 1682 verminderd is ten opzichte van 1672, doch daarmee is echter niet gezegd hoe groot de daling was en wanneer de top van de spits zich situeert.

Een vermindering in de **kommunikantencijfers** konstateren we voor de volgende dorpen: Petegem, Deinze, Baarle, Astene, Deurle en Drongen. Voor de periode 1674-1678 noteren we over het algemeen een lichte stijging van het aantal huwelijken. Voor Drongen en Deinze viel in de jaren 1677 en 1678 het geringst aantal huwelijken der 17^e eeuw te no-

(47) H. VAN WERVEKE, *Gent, Schets van een sociale Geschiedenis*, Gent, 1947, pp. 98.

(48) H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 29-31; V. FRIS, *op. cit.*, pp. 259-262.

teren. De geboorten daarentegen verminderden over heel de lijn. Voor Astene en Lotenhulle bleef het aantal overlijdens stijgen: het tienjaarlijkse gemiddelde der overlijdens van deze plaatsen ligt, voor de periode 1676-1685, zelfs hoger dan het geboorte-gemiddelde.

In de jaren 1683-84 werd het platteland rond Gent, volgens een door Louvois opgemaakt plan, op de meest systematische wijze geplunderd en verwoest en heel de Kasselrij der Oudburg van Gent bezet⁴⁹. De plunderingen en verwoestingen van de Fransen veroorzaakten weliswaar een crisis, doch lang niet alle dorpen werden in dezelfde mate getroffen. In 1684 werd Meigem geplunderd⁵⁰, terwijl ook Vosselare⁵¹ en St. Martens-Latem⁵² het zwaar te verduren hadden. Deze crisis komt tot uiting in de kommunitantencijfers voor de volgende dorpen: Baarle, Vosselare, Petegem, Drongen, Meigem en St. Martens-Latem. Voor de meeste dorpen valt een vermindering van het aantal huwelijken waar te nemen, terwijl de daling van het geboortecijfer minder uitgesproken is. De evolutie van het geboortecijfer is zeer goed in overeenstemming met de ontwikkeling der kommunitantencijfers die slechts voor enkele dorpen een daling vertonen.

In Astene en Lotenhulle bleef het aantal overlijdens toenemen en lag het tienjaarlijkse gemiddelde zelfs hoger dan dit der geboorten. Wanneer in 1689 de Oorlog van de Liga van Augsburg uitbrak zou het oorlogsgeweld tot in 1697 zonder onderbreken blijven woeden. In 1695 werd Gent verscheidene malen bedreigd en Deinze bezet⁵³, terwijl gedurende heel deze periode « de Franse legers al fouragerend en plunderend het platteland letterlijk ruïneerden... »⁵⁴.

Deze crisis was wellicht de grootste, zowel in tijd als in omvang, van de 17^e eeuw: al de hier beschouwde dorpen werden dan ook zonder onderscheid getroffen.

De volgende lokaliteiten werden echter het zwaarst geteisterd:

Astene: in 1691 door de Fransen leeggeplunderd⁵⁵.

Bachte-Maria-Lerne: werd in 1696 eveneens door de Fransen leeggehaald⁵⁶.

Petegem: kwam in 1690 aan de beurt⁵⁷.

Vosselare: werd verscheidene malen, namelijk in 1688, '91, '94, '95 en '96 door de Fransen gepunderd⁵⁸.

(49) H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 37-39; V. FRIS, *op. cit.*, pp. 264-265.

(50) DE POTTER-BROECKAERT, *Geschiedenis van de Gemeenten van Oost-vlaanderen*, 1^e reeks, Arrondissement Gent, dl. IV, Meigem, pp. 14.

(51) *Ibidem*, dl. VII, Vosselare, pp. 22.

(52) *Ibidem*, dl. III, St.-Martens-Latem, pp. 31.

(53) H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 40-45; V. FRIS, *op. cit.*, pp. 265-268.

(54) H. VAN WERVEKE, *op. cit.*, pp. 99.

(55) DE POTTER-BROECKAERT, *op. cit.*, dl. I, Astene, pp. 27.

(56) *Ibidem*, dl. I, Bachte-Maria-Lerne, pp. 43-44.

(57) *Ibidem*, dl. VI, Petegem, pp. 30.

(58) *Ibidem*, dl. VII, Vosselare, pp. 22.

Landegem: werd in 1691 door de soldaten van Lodewijk XIV verwoest⁵⁹.

Het aantal kommunitanten van Gottem, Bachte, Vosselare en Zeveren viel tot op meer dan de helft terug. Ook in het geboortecijfer vinden we deze crisisperiode weerspiegeld. In Lotenhulle bedraagt het gemiddeld aantal geboorten voor de tijdspanne 1691-95 38,33 tegenover 49,6 voor de vorige periode, en 36,64 voor de jaren 1696-1700. In Astene bedraagt dit gemiddelde 17,2 voor de periode 1691-95 tegenover 26,6 voor de jaren 1686-90. De vermindering in het huwelijkscijfer daarentegen is niet overtuigend te noemen.

Gedurende de Spaanse Successie-oorlog was het vooral na de slag van Ramillies, in 1706, dat Vlaanderen werd getroffen⁶⁰. In datzelfde jaar veroverde Marlborough deze provincie en werd Gent ingenomen⁶¹; in 1708 werd dezelfde stad, na door de Fransen te zijn bezet, door de verbondenen belegerd⁶². Tot aan de Vrede van Utrecht, in 1713, bleef de onrust in Vlaanderen, mede door het verblijf van Anglo-Bataafse troepen, voortduren⁶³. Zoals dat ook vroeger het geval was werden niet alle dorpen getroffen. Aan verscheidene dorpen ging, althans wanneer men de kommunitantencijfers beschouwt, de crisis voorbij, zonder een invloed op de bevolkingsevolutie te hebben uitgeoefend: zo bijvoorbeeld Gottem, Wontergem, Poesele, Hansbeke, Petegem en Vosselare. Hier zou men de waarde der kommunitantencijfers wel enigszins in twijfel kunnen trekken, vooral daar Poesele⁶⁴, Petegem⁶⁵ en Vosselare⁶⁶ in 1708 door de Fransen werden geplunderd. Nochtans dient opgemerkt dat in Wontergem en Petegem het geboortecijfer in 1708 en 1709 niet daalde, doch eerder een kleine vermeerdering vertoonde. In Hansbeke daalde het geboortecijfer in 1709 tot 30 tegenover 45 en 58 in 1707 en 1708.

In Hansbeke, Petegem en Vosselare was, in 1708 en 1709, de depressie in het huwelijkscijfer zeer gevoelig.

Met andere dorpen was het heel wat slechter gesteld. In Deinze, Drongen en Zeveren verminderde het geboortecijfer in 1709 tot op bijna de helft. Ook in Meigem, Nevele en St. Martens-Lerne daalde het aantal geboorten, doch lang niet zo sterk. Voor de meeste dorpen (Deinze, Hansbeke, Wontergem, Lotenhulle en Nevele uitgezonderd) verminderde ook in 1708 en 1709 het huwelijkscijfer in de Heerlijkheid.

In Astene, Bachte-Maria-Lerne, Deurle, St. Martens-Lerne, Lotenhulle, Meigem, Vinkt, Nevele, Zeveren en Baarle verminderde, meestal als gevolg van oorlogsomstandigheden, het aantal kommunitanten. Immers, in 1708 werd Gent belegerd door de Fransen. Dit had als gevolg

(59) *Ibidem*, dl. III, Landegem, pp. 10.

(60) H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 108.

(61) V. FRIS, *op. cit.*, pp. 272.

(62) H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 108; V. FRIS, *op. cit.*, pp. 273-275.

(63) V. FRIS, *op. cit.*, pp. 275-276.

(64) DE POTTER-BROECKAERT, *op. cit.*, dl. VI, Poesele, pp. 16.

(65) *Ibidem*, dl. VI, Petegem, pp. 30.

(66) *Ibidem*, dl. VII, Vosselare, pp. 24.

dat in dit jaar de meeste dorpen der Heerlijkheid door de Fransen werden leeggeplunderd.

Uitzondering gemaakt voor de Franse verovering, zou nog éénmaal in de 18e eeuw de rust in deze streek verbroken worden. Wanneer in 1744, tijdens de Oostenrijkse Successie-oorlog, Frankrijk aan Engeland de oorlog verklaarde, werden de Zuidelijke Nederlanden door Lodewijk XV in zeer snel tempo veroverd. Het was pas in de campagne van 1745 dat Gent in Franse handen viel. In 1748 was de vrede echter terug hersteld⁶⁷. Deze gebeurtenissen hadden hoegenaamd geen weerslag op de bevolkingsevolutie: noch in de kommunikatencijfers, noch in de geboorten, noch in de huwelijken is er enige daling waar te nemen.

Niet alleen de krijgsverrichtingen hebben plotse dalingen in het geboorte- en huwelijkscijfer veroorzaakt. Vooral op korte termijn konden ook plotse stijgingen in de prijs van broodgraan een weerslag hebben. Zo zien we dat in 1625-26 de prijs van tarwe en haver uitzonderlijk hoog is⁶⁸. In deze tijdspanne zijn er minder huwelijken, terwijl voor de helft der dorpen het aantal geboorten gedaald is. In 1639 loopt de prijs van tarwe in een plotse spits uit, 27 ponden parisis: in de meeste dorpen waren in dat jaar minder geboorten. Het aantal huwelijken daarentegen steeg. Ook in 1642 stegen de prijzen doch over het algemeen stegen zowel huwelijken als geboorten.

In de jaren 1647 en 1649 bereikt de tarweprijs telkens een hoge spits. Het gevolg daarvan is dat in diezelfde jaren in verscheidene dorpen zowel het geboortecijfer als het huwelijkscijfer gevoelig daalde. Ook in 1709 stegen de prijzen der landbouwprodukten zeer sterk: in de meeste dorpen vertonen, in dat jaar, zowel de huwelijks- als de geboortecijfers een daling.

Niet alleen met de prijzen der broodgranen is er een zekere overeenkomst, maar ook met de pachtprijzen. In de 17^e eeuw gebeurde het dikwijls dat om een of andere reden (misoogst of oorlog) een deel van de pacht werd kwijtgescholden. Nu hebben we kunnen vaststellen dat dikwijls een dergelijke vermindering van de pachtprijs samenviel met een daling van het geboorte- en huwelijkscijfer. De vaststelling van een dergelijke overeenkomst lijkt ons eveneens zeer belangrijk, daar, meer nog dan de prijs van de broodgranen, de kortere fluktaties in de pachtprijzen een beeld geven van de weerslag van de economische toestand op de demografische ontwikkeling.

In de jaren 1645-46-47 wordt de pachtprijs van de grond voor de helft of voor een derde kwijtgescholden⁶⁹. Soms worden de lopende pachtovereenkomsten onderbroken en de huurprijzen opnieuw geschat⁷⁰. Gelijktijdig met deze kortstondige daling van de pachtprijs stellen we, gedurende deze drie jaar, een vermindering van het geboortecijfer vast.

(67) H. PIRENNE, *op. cit.*, dl. V, pp. 223-226; V. FRIS, *op. cit.*, pp. 282-284.

(68) De gegevens over de evolutie der prijzen halen we uit de publikatie van Hub. VAN HOUTTE, *Documents pour servir à l'histoire des prix...*, Commission Royale d'Histoire, Brussel, 1902.

(69) R.A.G., Nevele, nr. 173, f° 52 v°, 54 v°, 55 e.v.; nr. 282 bis.

(70) R.A.G., Nevele, nr. 173, f° 69 v°, 70 r°, 75 v°, 76 r°.

In 1658 valt er een gelijkaardig verschijnsel waar te nemen. Gedurende dit jaar worden de pachten gedeeltelijk kwijtgescholden⁷¹, terwijl zowel het geboortecijfer als het huwelijkscijfer daalde.

4. DE RELATIEVE EVOLUTIE DER BEVOLKING IN DE DORPEN AFZONDERLIJK.

ASTENE. Als we de jaarlijkse gemiddelden of de vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten beschouwen dan konstateren we dat, op het einde der 17^e eeuw, het gemiddeld geboortecijfer zeer sterk is toegenomen ten overstaan van het eerste kwart der eeuw. Ook het aantal huwelijken per jaar is vermeerderd, doch niet in dezelfde mate. Niettemin dient, zowel voor huwelijken als voor geboorten, aangestipt dat, ten overstaan van de periode 1626-1685, de cijfers een vermindering vertonen.

In het eerste kwart der 18^e eeuw zijn de huwelijks- en geboortecijfers doorgaans verminderd ten overstaan van het hoogste cijfer der vorige eeuw. In 1701-05 was het gemiddeld geboortecijfer met 13,6% verminderd tegenover het hoogste gemiddelde der 17^e eeuw.

Vooral op het einde der 17^e eeuw was het gemiddeld geboortecijfer zeer sterk gestegen. In 1795 was het met 32,1% toegenomen tegenover het begin der eeuw (1701-1705) en met 14,2% ten overstaan van het hoogste gemiddelde der vorige eeuw.

Ook het huwelijkscijfer, naar we aan de hand der vijfjaarlijkse gemiddelden konden vaststellen, steeg in de 17^e eeuw. Doch over het algemeen kan gezegd dat tot 1775 deze gemiddelden rond eenzelfde lijn bleven schommelen. Slechts na deze datum begon het huwelijkscijfer sterk te stijgen.

Het kleinste jaartotaal der geboorten in de 17^e eeuw werd in 1608 geteld, het hogste in 1690. Het minst aantal huwelijken werd geteld in de jaren 1653-59, het hoogst in 1668. Voor de 18^e eeuw vallen de uitersten der geboorten en huwelijken respectievelijk in 1717 en 1795 en in 1707 en 1788 (1795).

De evolutie der kommunikanten is enigszins verschillend: na een zeer hoge opwaartse spits van 1654 tot 1659 daalt het aantal kommunikanten vervolgens tot aan het einde der eeuw. De omvang van deze spits is echter moeilijk te verklaren. Tussen 1651 en 1654 zou het aantal kommunikanten gestegen zijn van 225 tot 500, wat alleszins verbazingwekkend is, om niet te zeggen bijna onmogelijk; temeer daar er geen enkele reden bestaat om aan te nemen dat deze stijging te wijten zou zijn aan de terugkeer van gevluchte dorpsbewoners. We menen derhalve te mogen geloven dat de mogelijkheid van een foutieve schatting hier zeer groot is. *Honderd jaar later, in 1754, is het aantal kommunikanten ten overstaan van 1700 met 26,6% toegenomen.*

(71) R.A.G., Nevele, nr. 180, f° 26 v°-29 v°, 42 v°, 46 r°-47 r°.
Archief della Faille de Nevele, Privaatarchief te Brussel, reg. nr. 27, f° 1 v°-2 v°, 4 v°, 5 r°-6 r°.

BAARLE. Voor de 17^e eeuw ligt het hoogste aantal kommunikanten in het jaar 1659, namelijk 116. Vervolgens blijft dit aantal verminderen tot aan de eeuwwisseling. In 1700 tellen we er 80, wat een daling van 31,1 % betekent tegenover 1659. Het laatste cijfer dat we bezitten dateert van 1755: voor dit jaar zijn er 120 kommunikanten. *Tegenover het begin der eeuw betekent dit een vermeerdering van 50 %; tegenover het hoogste punt der 17^e eeuw slechts een toename van 3,4%.*

BACHTE. Ook hier gaan onze gegevens slechts tot 1755. Het hoogste aantal kommunikanten voor de 17^e eeuw, namelijk 36, merken we op in 1685. Tot dan toe groeide dit cijfer steeds aan, doch na die datum daalde het in 1696 tot 8 kommunikanten. In 1700 is dit aantal met 77,8 % verminderd ten overstaan van 1685. *In 1755 bedraagt dit aantal 40, wat een vermeerdering betekent van 166 % tegenover het begin der eeuw en van 11 % tegenover 1685.*

DEINZE. Reeds betrekkelijk vroeg in de 17^e eeuw, namelijk in de periode 1611-15, bereikte het gemiddeld geboortecijfer een tamelijk hoog peil (50,6). Dit peil werd ook nog bereikt in 1636-40, in 1661-70, in 1686-90 en in 1696-1700. Deze gemiddelden zijn telkens de hoogtepunten die de opeenvolgende perioden van stijgingen en dalingen van het geboortecijfer scheiden. In de 18^e eeuw wordt dit jaarlijks aantal van 50 geboorten steeds meer, en vanaf 1761 voortdurend, overschreden. Vanaf 1781 ligt het vijfjaarlijks geboorte-gemiddelde zelfs boven de 75 geboorten per jaar.

Het hoogste en het laagste geboortecijfer werd in de 17^e eeuw respectievelijk voor de jaren 1688-89 (vergelijk met de kommunikantencijfers) en 1646 opgetekend. Voor de 18^e eeuw waren de jaren der uiterste cijfers 1728 (laagste) en 1708 (hoogste).

Evenals voor Astene is ook voor Deinze het aantal huwelijken in de 18^e eeuw ten overstaan van de 17^e eeuw niet aanmerkelijk toegenomen. Aan de hand van de vijfjaarlijkse gemiddelden blijkt zulks overduidelijk. Het hoogste gemiddelde der 17^e eeuw is 17,4; het hoogste gemiddelde der 18^e eeuw is eveneens 17,4. In 1699 en 1678 werden respectievelijk het minst en het meest aantal huwelijken der 17^e eeuw opgetekend. Voor de 18^e eeuw werden de uitersten genoteerd in de jaren 1734 (minst) en 1795 (meest).

De kommunikantencijfers voor dit dorp gaan tot 1756. Van 1648 tot 1672 gaat hun aantal in stijgende lijn. Het hoogste punt der eeuw werd bereikt in 1685, namelijk 800. In 1700 zijn er slechts 700, wat een vermindering van 12,5 % betekent. *In 1756 zijn er 842 kommunikanten, wat een vermeerdering van 5,2% uitmaakt ten overstaan van 1685 en van 20,2% ten opzichte van 1700.*

DEURLE. Voor deze lokaliteit zijn de kommunikantencijfers tot 1760 aanwezig. Heel de 17^e eeuw is een aaneenschakeling van naar boven en naar beneden gerichte spitsen. Het hoogste aantal kommunikanten dat

in deze eeuw bereikt werd is 275, namelijk in 1672. Het laagste cijfer noteren we in 1648, namelijk 170. In 1700 is dit aantal, ten overstaan van 1672 met 9,10 % verminderd. *In 1760 is het aantal kommunikanten met 53 % vermeerderd ten overstaan van 1700 en met 39 % ten overstaan van 1672.*

DRONGEN. Voor deze gemeente zijn de kommunikantencijfers tot 1775 voorhanden. In 1672 situeert zich het hoogste aantal kommunikanten der 17^e eeuw, namelijk ongeveer 1600. In 1700 is er, ten overstaan van het hoogste punt der 17^e eeuw, een vermindering met 18,75 % op te merken. In 1755 tellen we circa 2.000 kommunikanten. Tegenover 1700 betekent dit een vermeerdering met 53 % en tegenover 1672 een toename met 25 %. In 1775 is het aantal kommunikanten reeds met 84,6 % aangegroeid ten overstaan van het begin der eeuw, en met 50 % in verhouding tot 1672. *Tussen 1755 en 1775 is het aantal kommunikanten met 20 % aangegroeid.* Het minst en het meest aantal jaarlijkse geboorten voor Drongen gedurende de 17^e eeuw werden respectievelijk voor 1680 en 1661 genoteerd.

Nadat tussen 1621 en 1640 het vijfjaarlijks gemiddeld geboortecijfer voortdurend was gestegen, daalde het gedurende het eerstvolgend decennium. Vanaf 1651 steeg het terug gedurende een vijftiental jaar, om in de periode 1656-1665 tot meer dan 100 geboorten per jaar te stijgen (daar waar het in de vorige jaren slechts 85 bedroeg). Tot 1731 zou dit aantal van meer dan 100 niet meer bereikt worden. Doch vanaf dan zou, een paar uitzonderingen achterwege gelaten, dit aantal altijd ver overschreden worden. De uiterste cijfers voor de 18^e eeuw vielen in de jaren 1709 (minst) en 1775 (meest).

Hetgeen we, met betrekking tot de huwelijkscijfers, zegden voor de andere dorpen, geldt ook voor Drongen. Het hoogst vijfjaarlijks gemiddelde der huwelijken dat we voor de twee eeuwen noteerden, ligt in de periode 1676-80. Tot rond 1750 bleef, nog steeds aan de hand der vijfjaarlijkse gemiddelden, het huwelijkscijfer aan sterke schommelingen onderhevig. Vanaf 1756 bleef het steeds boven de twintig; daarboven waren de schommelingen heel wat geringer.

Voor de 17^e en de 18^e eeuw lagen de uiterste cijfers respectievelijk in de jaren 1645 en 1710 voor het minst aantal huwelijken, en in 1677 en 1776 voor het meest aantal huwelijken.

GOTTEM. De cijfers die we voor Gottem bezitten strekken zich slechts uit over de periode 1682-1758. In 1700 telde dit dorp 238 kommunikanten tegen 420 in 1758, dit betekent een vermeerdering van 76 %.

HANSBEKE. Aan de hand der vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten kunnen we vaststellen dat tussen 1626 en 1670, met een onderbreking in de perioden 1636-40 en 1646-50, het gemiddeld aantal geboorten van 41,6 tot 59,6 geboorten per jaar steeg. Na een tamelijk sterke daling begon, vanaf 1696, het geboortecijfer terug te stijgen. In de periode 1701-05 werden gemiddeld 60,8 geboorten genoteerd. Nadien daalde

het geboortecijfer terug, om vanaf 1731 definitief te blijven stijgen. In 1791-95 was het gemiddeld aantal geboorten 72,4 per jaar. Ook voor Hansbeke steeg het huwelijkscijfer, evenals voor de andere dorpen, steeds veel minder dan het geboortecijfer.

De kommunikanten zijn opgetekend voor de periode 1638-1773. Vanaf 1646 tot 1685 gaat het in stijgende lijn. Het hoogste aantal wordt bereikt in 1685-87, namelijk 800. In 1700 is het aantal met 6,25 % verminderd. Gans de 18e eeuw door stijgt het cijfer der kommunikanten; slechts één daling valt te noteren, namelijk in de twintiger jaren. In 1755 bedraagt het aantal kommunikanten 1150, wat een vermeerdering betekent van 53 % ten overstaan van 1700, en van 43,7 % ten overstaan van 1685. In 1773 is dit cijfer reeds tot 1400 aangegroeid. Dit betekent een vermeerdering met 75 % ten overstaan van 1685-87, met 86 % tegenover 1700 en met 21,7 % tegenover 1755.

LANDEGEM. De kommunikantencijfers zijn aanwezig voor de periode 1638-1786. Vanaf 1652 stijgt het aantal tot 1682, het jaar waarin de kommunikanten hun hoogste punt in de 17e eeuw bereiken, namelijk 660. In de 18e eeuw wordt de vermeerdering in het cijfer der kommunikanten slechts éénmaal onderbroken, namelijk in de jaren 1712-1722. In 1755 is het aantal kommunikanten, ten overstaan van 1682, met 31,2 % toegenomen; in 1786 met 74 %. In 1700 bedroeg het aantal kommunikanten 553, wat een vermindering van 16,3 % betekent ten overstaan van 1682; in 1755 was dit reeds met 56,6 % vermeerderd en in 1786 met 107 %. Tussen 1755 en 1786 vermeerderde het kommunikantencijfer met 32,6%.

SINT MARTENS-LATEM. Zowel het huwelijks- als het geboortecijfer waren in de 17^e eeuw aan grote schommelingen onderhevig. Daar voor een grote tijdsperiode, 1676-1710, alle gegevens ontbreken is het ons zeer moeilijk voor de 17^e eeuw een volledig en duidelijk overzicht te krijgen. In tegenstelling met wat voor de meeste andere dorpen gebeurde, evolueerde in de 17^e eeuw het huwelijkscijfer wel in verhouding tot het geboortecijfer. In de 18^e eeuw daarentegen evolueerde het geboortecijfer veel sterker dan het huwelijkscijfer, dat, ten opzichte der vorige eeuw, slechts weinig toenam. Zowel huwelijks- als geboortecijfers waren nog aan tamelijk sterke schommelingen onderhevig.

We bezitten kommunikantencijfers voor de periode 1620-1755. In 1687 treffen we het hoogste aantal kommunikanten der 17^e eeuw aan, namelijk 313. In 1700 is dit aantal aangegroeid tot 370, wat een vermeerdering met 18 % betekent. In 1755 is het reeds met 51 % toegenomen ten opzichte van 1687 en met 28 % ten overstaan van 1700.

LOTENHULLE. Voor deze plaats hebben we de kommunikantengegevens van 1682 tot 1773. We kunnen derhalve slechts konklusies trekken voor de 18^e eeuw. In 1700 waren er 700 kommunikanten, in 1756 924 en in 1773 1170. Ten opzichte van het begin der eeuw waren de kommunikanten in 1756 met 32 % en in 1773 met 67 % vermeerderd. Tussen 1756 en 1773 nam dit aantal met 26 %.

Beschouwen we de vijfjaarlijkse geboorte-gemiddelden dan treffen we in de periode 1686-90 het hoogste gemiddelde der 17^e eeuw aan, namelijk 49,6. In 1701 is dit gemiddelde met 21,4 % verminderd. In de 18^e eeuw komen, evenals in de vorige, grote dalingen voor. Deze schijnen echter louter toevallig te zijn, te meer, daar ze in de tienjaarlijkse gemiddelden geen depressie veroorzaken: hoogsten zou men in dit laatste geval van een vertraging in het tempo kunnen spreken. *Het vijfjaarlijkse geboorte-gemiddelde op het einde der eeuw betekent een vermeerdering met 119 % ten overstaan van het begin (1701-05) en een toename van 72% ten opzichte van het hoogste gemiddelde der vorige eeuw. Voor de periode 1756-60 is er in het vijfjaarlijks gemiddeld geboortecijfer een vermeerdering met 66,1 % waar te nemen ten overstaan van het begin der eeuw en met 30,6 ten opzichte van het gemiddelde der jaren 1686-90. Tussen de perioden 1756-60 en 1791-95 vermeerderde het geboorte-gemiddelde met 32,1 %.*

Wat de evolutie van het huwelijkscijfer aangaat stellen we vast dat tussen 1631 en 1760, enkele naar boven en naar beneden gerichte spitsen niet te na gesproken, betrekkelijk weinig steeg. Na deze laatste datum viel evenwel een sterkere toename waar te nemen.

MEIGEM. De bevolkingsevolutie van dit dorp gedurende de 17^e eeuw bespreken is praktisch onmogelijk omdat de gegevens der parochieregisters slechts vanaf circa 1690 voorhanden zijn. De kommunikantencijfers voor dit dorp gaan van 1620 tot 1786, met een leemte voor de periode 1642-82, wat eveneens noopt ons overzicht tot de 18^e eeuw te beperken.

De grote stijging van het aantal geboorten en huwelijken enerzijds en het aantal kommunikanten anderzijds begint pas vanaf 1760. In 1755 is het aantal kommunikanten met 65,3 % toegenomen ten opzichte van 1700; in 1786 met 129,6 % ten overstaan van het begin der eeuw en met 41,0 % in verhouding tot 1755.

NEVELE. Voor dit keurdorp der Heerlijkheid ontbreken tot ongeveer het midden der 17^e eeuw de gegevens der parochieregisters. In de tweede helft dezer eeuw zijn de schommelingen (steeds aan de hand der vijfjaarlijkse gemiddelden) zeer groot geweest. De uitersten der geboorten en der huwelijken waren respectievelijk 48,4 en 75,0 en 12,4 en 20,4. In de eerste helft der 18^e eeuw waren de schommelingen nog altijd even groot, zoniet nog groter. Reeds vanaf circa 1740 verdwijnen de grote verschillen in de vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten en huwelijken om plaats te maken voor een evenwichtiger en meer geleidelijke evolutie.

Vanaf 1620 tot 1786 zijn de kommunikantencijfers aanwezig. Het hoogste punt voor de 17^e eeuw merken we op in het jaar 1682, namelijk 1080. In de 18^e eeuw gaat het, vanaf 1706, steeds in stijgende lijn: van 965 in 1700 is het aantal kommunikanten in 1755 tot 1538, en in 1786 tot 2040 aangegroeid. In 1700 is er, ten opzichte van 1682, een vermindering met 10,7 % vast te stellen. In 1755 is er, ten opzichte van 1682, een vermindering met 10,7 % vast te stellen. In 1755 is er, in verhouding tot 1682, een vermeerdering met 42,4 % en ten overstaan van 1700 een

toename met 59,3%. In 1786 is het aantal kommunikanten met 88,8% toegenomen ten overstaan van 1682, en met 111,3% ten opzichte van 1700. Tussen 1755 en 1786 nam dit aantal met 32,0% toe.

PETEGEM. De vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten vertonen gedurende de 17^e eeuw, in tegenstelling met deze der huwelijken, een zeer onregelmatige evolutie, met uitersten die ver van elkaar verwijderd zijn. Reeds van bij het begin der 18^e eeuw is de evolutie veel regelmatig en zijn de grote schommelingen totaal verdwenen. Het huwelijkscijfer bleef nog aan tamelijk grote afwijkingen onderhevig tot het midden der 18^e eeuw.

De kommunikantencijfers zijn aanwezig voor de periode 1638-73. Het hoogste aantal in de 17^e eeuw wordt bereikt in 1672, namelijk 510. In 1700 krijgen we 350 kommunikanten, wat, ten overstaan van 1672, een vermindering met 31,4% betekent. In 1754 zijn er reeds 700, wat, tegenover 1682, een vermeerdering met 37,2% betekent en een toename van juist 100% ten overstaan van 1700. In 1773 is het aantal kommunikanten met 96,0% toegenomen ten overstaan van 1672 en met 185,7% ten opzichte van 1700. Tussen 1754 en 1773 vermeerderde het kommunikantencijfer met 42,8%.

POESELE. Voor dit dorp strekken de cijfers zich uit over een tijdspanne van bijna twee volle eeuwen, namelijk van 1620 tot 1791. Er is echter een grote leemte tussen de jaren 1642 en 1682. Derhalve dienen we ons te beperken tot het bespreken der evolutie in de 18^e eeuw. In 1755 is het aantal kommunikanten, tegenover 1700, met 134,7% toegenomen, in 1786 reeds met 173,9% en in 1791 met 204,3%. Tussen 1755 en 1786 vermeerderde dit aantal met 16,6% en tussen 1786 en 1791 met 11,1%.

ST. JANS- en ST. MARTENS-LEERNE. We hebben deze twee dorpen samen behandeld omdat hun kommunikantencijfers dikwijls tesamen werden opgegeven, zodat het niet altijd mogelijk was een duidelijk beeld te krijgen van de bevolkingsevolutie in elk der twee plaatsen. Voor St. Jans-Leerne hebben we, spijtig genoeg, de gegevens der huwelijken en geboorten niet kunnen optekenen. Voor beide dorpen tesamen zag de evolutie der kommunikantencijfers er als volgt uit. Tussen 1648 en 1682 gaat het aantal kommunikanten in stijgende lijn: het hoogste punt wordt bereikt in 1682-85, namelijk 500. In 1700 bedraagt het aantal kommunikanten 390, tegenover 667 in 1755 en 1266 in 1786. In 1700 is het aantal kommunikanten met 22% verminderd tegenover 1682. In 1755 is het aantal kommunikanten met 33,4% vermeerderd tegenover 1682 en met 71% ten overstaan van 1700. In 1786 bedraagt dezelfde vermeerdering respectievelijk 153,2% en 224%. Ten overstaan van 1755 is er een toename met 89% waar te nemen.

Wat de gegevens der parochieregisters betreft, bezitten we voor de 17^e eeuw slechts jaartotalen van geboorten voor een tijdspanne van een vijftiental jaar. Ons overzicht zal zich dus slechts tot de 18^e eeuw beper-

ken. In St. Martens-Leerne evolueerden zowel het geboorte- als het huwelijkscijfer op zeer onregelmatige wijze. Aan de hand der vijfjaarlijkse gemiddelden stellen we vast dat het geboortecijfer, na tussen 1700 en 1740 te zijn gestegen, vanaf dit jaar tot circa 1780 tamelijk sterk verminderde. Daarna vermeerderde het terug om in tien jaar tijds het peil van 1740 terug te bereiken. De evolutie van het huwelijkscijfer was nagenoeg gelijklopend, met dit verschil echter dat de hoogste spits van het huwelijkscijfer reeds in de periode 1711-25 valt.

VINKT. De evolutie van het geboortecijfer in dit dorp vertoonde in de 17^e en 18^e eeuw een regelmatig stijgende lijn, die slechts enkele malen kortstondig onderbroken werd. De eerste periode van daling van het geboortecijfer was ook de langste: ze reikte van 1641 tot 1660. De volgende waren er meestal van vijf jaar: 1676-80, 1696-1700, en 1741-50. Op het einde der 18^e eeuw was het gemiddeld geboortecijfer ten overstaan van het begin der eeuw bijna verdubbeld.

De cijfers der huwelijken zijn slechts vanaf de tweede helft der 17^e eeuw aanwezig. De evolutie van het huwelijkscijfer was zo mogelijk nog regelmatig dan dit van het geboortecijfer. Ook hier vielen enkele kortstondige naar boven en naar beneden gerichte afwijkingen waar te nemen. De grote stijging van het huwelijkscijfer begon pas vanaf de tweede helft der 18^e eeuw.

Voor dit dorp ontbreken eveneens voor het grootste deel der 17^e eeuw kommunikantencijfers. In 1700 bedroeg het aantal kommunikanten 350, in 1755 703 en in 1786 991. Tegenover 1700 is er in 1755 een vermeerdering met 100,8% waar te nemen en in 1786 met 182%. Tussen 1755 en 1786 nam het aantal kommunikanten met 40,9% toe.

VOSELARE. Daar we slechts gegevens over de geboorten bezitten voor de perioden ±1660-90 en ±1726-95 dienen we onze bespreking van deze cijfers te beperken tot de vaststelling dat in de 18^e eeuw het geboortecijfer vanaf 1751 op definitieve wijze en zonder onderbreking begon te stijgen.

De vijfjaarlijkse gemiddelden der huwelijken waren zowel in de 17^e als in de 18^e eeuw aan betrekkelijk weinig schommelingen onderhevig. Over het algemeen mag gezegd dat het verschil tussen de huwelijkscijfers der 17^e en der 18^e eeuw uiterst miniem was.

Voor deze gemeente zijn de kommunikantencijfers aanwezig voor de periode 1638-1786. De hoogste spits der 17^e eeuw wordt in 1687 bereikt met ongeveer 400 kommunikanten. In 1700 is, ten overstaan van deze spits, een daling met 40,6% waar te nemen. In 1755 is het aantal kommunikanten met 18% verminderd ten overstaan van 1687 en met 82,2% vermeerderd ten opzichte van 1700. In 1786 is hun aantal reeds met 15,0% toegenomen in verhouding tot 1687 en met 155,5% ten opzichte van 1700. Tussen 1755 en 1786 nam het aantal kommunikanten met 40,2% toe.

WONTERGEM. Ook hier ontbreken voor het grootste deel der 17^e eeuw zowel de gegevens der parochieregisters als de kommunicantencijfers. Daarenboven reiken de kommunicantencijfers slechts tot 1758. In dat jaar is hun aantal ten overstaan van 1700 met 135,3 % toegenomen. Deze sterke stijging van het aantal kommunicanten beantwoordt volledig aan een parallele even sterke vermeerdering van het gemiddeld aantal geboorten per jaar. Immers daar waar in de periode 1701-05 dit gemiddelde 12,6 bedroeg, was het in de tijdspanne 1756-60 tot 23,8 gestegen. In deze eerste helft der 18^e eeuw steeg het gemiddeld aantal huwelijken niet in verhouding: in 1701-06 bedroeg het 3,2 en in 1756-60 was het slechts tot 4,0 gestegen. In de tweede helft der 18^e eeuw ging de stijging van het geboorte- en huwelijkscijfer verder door. In deze periode bleef het huwelijkscijfer nog altijd ver achter, al maakte het een deel van zijn achterstand goed.

ZEVEREN. Voor dit dorp tenslotte zijn de kommunicantencijfers aanwezig voor de periode 1620-1777. In 1687 wordt het hoogste aantal kommunicanten der 17^e eeuw bereikt, namelijk 200. Reeds in 1645 was dat aantal al een keer bereikt. Het aantal kommunicanten in 1700 betekent, ten overstaan van 1687 een vermindering met 60 %. In 1755 is het aantal kommunicanten ten opzichte van 1687 met 25 %, en ten overstaan van 1700 met 212,5 % vermeerderd. *In 1777 is het, in verhouding tot 1687, met 107,0 % toegenomen en met 417,7 % ten overstaan van 1700. Tussen 1755 en 1777 nam het aantal kommunicanten met 65,6 % toe.*

Niet alleen het aantal kommunicanten maar ook het huwelijks- en geboortecijfer stegen zeer sterk. Op het einde der 16^e eeuw was het geboortecijfer, ten overstaan van het begin, verdrievoudigd en was het huwelijkscijfer bijna verviervoudigd.

BESLUIT

In zijn geheel gezien kan men de bevolkingsevolutie in de 17^e eeuw in twee perioden van ongelijke duur verdelen. De scheidingsdatum tussen beide perioden was voor alle dorpen niet hetzelfde. Voor de negen dorpen, voor dewelke onze gegevens der geboorten voor de 17^e eeuw bijna volledig zijn, komen we, aan de hand der vijfjaarlijkse gemiddelden, tot de volgende vaststelling. Voor Petegem werd het hoogste gemiddelde genoteerd voor de tijdspanne 1636-40; voor Drongen voor 1656-65; voor Hansbeke, Lotenhulle en Zeveren voor de periode 1666-70; voor Astene, Deinze, Nevele en Vinkt tenslotte voor de vijf jaren begrepen tussen 1686 en 1690. Meer nog. Voor zeven dorpen zijn ook de gegevens der huwelijken betrekkelijk volledig voorhanden voor de 17^e eeuw. Voor twee ervan, namelijk Lotenhulle en Zeveren komt de periode van het hoogste vijfjaarlijks gemiddelde der huwelijken overeen met deze van het hoogste geboorte-gemiddelde. Voor de vijf andere dorpen ligt er soms een zeer grote tijdsruimte tussen deze beide hoogste gemiddelden.

	Hoogste geboorte- gemiddelde	Hoogste huwelijks- gemiddelde.
Astene	1686-1690	1641-1645
Drongen	1656-1665	1676-1680
Hansbeke	1666-1670	1656-1660
Nevele	1686-1690	1666-1670
Petegem	1636-1640	1691-1695

Deze twee vaststellingen zijn zeer belangrijk. Immers, daardoor wordt de mogelijkheid en de waarschijnlijkheid van een volledige analoge bevolkingsevolutie voor alle dorpen zeer klein. Want juist deze grote afwijkingen tasten op gevoelige wijze de waarde der verschillende verklaringselementen aan die we, hoger in dit artikel, besproken hebben. Want, noch krijgsverrichtingen, noch een crisis in de prijzevolutie kunnen hier een beslissende rol hebben gespeeld. Immers, toen we de verklaringselementen zelf bespraken stipten we aan dat nooit alle dorpen op dezelfde wijze en in even grote mate onder een bepaalde gebeurtenis of toestand te lijden hadden.

Zo werden voor sommige dorpen de hoogste gemiddelden van geboorten of huwelijken genoteerd voor perioden gedurende dewelke de Heerlijkheid Nevele door krijgsverrichtingen en oorlogsgeweld geteisterd werd. Dat was het geval met de vijfjaarlijkse gemiddelden der geboorten van Hansbeke, Lotenhulle en Zeveren (1666-70) en de huwelijks-gemiddelden voor Lotenhulle, Zeveren en Nevele (1666-70), Drongen (1676-80) en Petegem (1691-95).

Ook de prijzevolutie heeft geen beslissende invloed uitgeoefend. Want, toen in de jaren 1656-60 de prijzen der landbouwprodukten tot een hoge spits uitliepen, werden in Drongen het hoogste geboortegemiddelde en in Hansbeke het hoogste huwelijks-gemiddelde genoteerd. Hetzelfde deed zich voor in Petegem, toen in de jaren 1691-95 het hoogste huwelijks-gemiddelde werd opgetekend: gedurende dezelfde tijdspanne stegen eveneens de prijzen der landbouwprodukten.

Uit dit alles, en ook uit hetgeen we hoger schreven over de verschillende verklaringselementen, blijkt dat het niet mogelijk is een duidelijke en welbepaalde scheidingslijn te trekken tussen de twee grote fasen der bevolkingsevolutie in de 17^e eeuw. Deze vaststelling leert ons echter nog heel wat meer. Ze wijst op het zuiver lokale en accidentele van de invloed der hogervermelde verklaringselementen. Ze kunnen een beslissende invloed hebben uitgeoefend, doch hoger aangehaalde voorbeelden verplichten ons tot het maken van een groot voorbehoud.

We geloven dat de terugslag van de krijgsverrichtingen, van de evolutie der pachtprijzen en der prijzen der landbouwprodukten slechts van korte duur was, en geenszins de beweging op lange termijn der bevolkingsevolutie heeft beïnvloed. De bevolkingsevolutie op het platteland is, gedurende heel Moderne Tijden, veeleer afhankelijk geweest van de economische conjunctuur op het platteland zoals deze, onafgezien van

kortstondige beïnvloedingen van voorbijgaande aard, traag maar gestadig evolueerde.

Laten we, tot slot van dit artikel, nog even de bevolkingsevolutie op zichzelf bespreken.

Hoger zagen we reeds dat er in de 17^e eeuw twee grote fasen te onderscheiden zijn. Gedurende de eerste steeg het bevolkingscijfer voortdurend, gedurende de tweede, die over het algemeen heel wat korter was dan de voorgaande, daalde het bevolkingscijfer zeer sterk. Het zou echter verkeerd zijn te geloven dat gedurende de eerste periode de stijging zeer gelijkmatig zou verlopen zijn: niets is minder waar. Het valt bijzonder op hoe sterk de bevolking, in de 17^e eeuw, voortdurend aan schommelingen onderhevig was.

Dit beeld van de bevolkingsevolutie voor de Heerlijkheid Nevele in de 17^e eeuw is geen alleenstaand verschijnsel geweest. Ook voor het Veurne-Ambacht konstaten we een gelijkaardige ontwikkeling⁷². Voor Gent, waar de evolutie meer gelijkmatig en zonder plotse spitsen verliep, stellen we eveneens een periode van stijging vast die reeds bij het begin der eeuw begonnen is en die haar hoogtepunt bereikt tussen 1670 en 1690.

De tweede periode (gedurende dewelke het bevolkingscijfer daalde) bleef duren tot het einde der eeuw, doch reeds van bij de aanvang der 18^e eeuw begon in alle dorpen van de Heerlijkheid de bevolking, zij het dan nog zeer geleidelijk, te stijgen. Hetzelfde konstaten we ook voor Brabant⁷³.

Rond het midden der 18^e eeuw was de vermindering in het bevolkingscijfer, die op het einde der 17^e eeuw had plaats gegrepen ten opzichte van het hoogste punt dezer eeuw, echter reeds terug goedgemaakt. In deze eerste halve eeuw steeg de bevolking met circa 75%. Eenzelfde sterke stijging vertoont ook het bevolkingscijfer op het platteland in Brabant⁷⁴. In ongeveer vijftig jaar was de bevolking bijna verdubbeld. Ook in het Land van Waas steeg de bevolking, doch veel minder sterk⁷⁵. De bevolkingsevolutie voor Gent verliep echter geheel tegengesteld: de daling in het geboorte- en huwelijkscijfer die rond 1680 begonnen was, bleef duren tot circa 1740.

Op het einde der 18^e eeuw was, in ons gebied, de hoogste spits die in de 17^e eeuw bereikt werd reeds ver overtroffen. Ook in Brabant was dit het geval⁷⁶. Doch voor Gent werd pas op het einde der 18e eeuw het hoogste punt der 17e terug bereikt.

(72) D. DALLE, *De Volkstelling van 1697 in Veurne-Ambacht en de evolutie van het Veurne Bevolkingscijfer in de XVIIe eeuw*, Handelingen Société d'Emulation, Brugge, dl. XCI, afl. 1-2, 1954, pp. 18-24.

(73) A. COSEMANS, *De Bevolking van Brabant in de XVIIe en XVIIIe eeuw*, Koninklijke Commissie voor Geschiedenis, 1939, in 8°, pp. 223.

(74) *Ibidem*, pp. 223.

(75) LEON VAN SPEYBROECK, *De Wijziging van het Landschapsbeeld en van het Leven van den Mensch in het Land van Waas in de 18^e Eeuw*, Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, dl. 55, 1^e afl., 1947, overdruk, pp. 49.

(76) A. COSEMANS, *op. cit.*, pp. 223.

In de loop der 18^e eeuw nam de bevolking zeer sterk toe. Globaal gezien voor de ganse Heerlijkheid, vermeerderde ze met meer dan 100%. Zekere stijgingen zijn zelfs zo groot dat men er een ogenblik gaat van duizelen en zich gaat afvragen of de cijfers wel betrouwbaar zijn. Bijvoorbeeld, voor Zeveren steeg het aantal kommunikanten, ten opzichte van het begin der eeuw, met 417,7%; doch ook in Brabant viel er een zo grote procentsgewijze toename (Kwartier van Brussel) te noteren⁷⁷. In het Land van Waas⁷⁸ en in de andere kwartieren van Brabant, nam de bevolking ook toe, doch in veel mindere mate dan in de Heerlijkheid.

Het is vooral in de tweede helft der 18^e eeuw dat de bevolking het sterkst aangroeide. Dit komt zeer sterk tot uiting in de vijfjaarlijkse gemiddelden van geboorten en huwelijken.

Wanneer men de procentsgewijze verhouding nagaat tussen het aantal kommunikanten in het laatste kwart der 18^e eeuw en dat in het midden, dan valt ook hier aanstonds op welke grote vermeerdering er zich kon voordoen in een tijdspanne van amper twintig jaar (bijvoorbeeld voor Zeveren 65,6%). Vergelijkt men de procentsgewijze toename in het midden en op het einde der eeuw ten overstaan van 1700, dan bemerkt men eveneens dat in de tweede helft de sterkste stijging ligt. Ook voor het Land van Waas is gekonstateerd dat in de tweede helft der 18^e eeuw de bevolking veel sterker toenam dan in de eerste helft⁷⁹.

Het algemeen beeld der bevolkingsevolutie, dat we gepoogd hebben te rekonstrueren, geldt niet alleen voor het beperkt gebied der Heerlijkheid Nevele. Doch, zoals we hoger aantoonde, treffen we ook in het Veurne-Ambacht (voor de 17^e eeuw) en in Brabant en het Land van Waas (voor de 18^e eeuw) een gelijkaardige ontwikkeling aan.

(77) *Ibidem*, pp. 223.

(78) L. VAN SPEYBROECK, *op. cit.*, pp. 49.

(79) *Ibidem*, pp. 20-46.

Bijlage I

DE KOMMUNIKANTENCIJFERS IN DE HEERLIJKHEID NEVELE

	1618	1620 (1)	1623	1633 (2)	1638 (3)
Petegem					± 440
Deinze				± 570	+ 600
Bachte		17			
Baarle					74
Astene) 350 (4)				± 250
Deurle)				± 200
Drongen		± 900			± 1300
Zeveren		120			± 140
Meigem		± 200			± 300
Wontergem					
Gottem					
Hansbeke					± 500
St.-Martens-Latem		± 200			246
Landegem					± 400
St.-Jans-Leerne) 350) 340
St.-Martens-Leerne))
Nevele		180			750
Vosselare					± 200
Lotenhulle			± 400 (5)		
Poesele		70			± 100
Vinkt					

(1) Uit Visitatio Decanatus Donzani van 1620 (nr. 7).

(2) Uit Visitatio Decanatus Donzani van 1633 (nr. 20).

(3) Uit Visitatio Districtus Donzani van 1638 (nr. 25) voor Deinze plures sexcentus, voor Deurle fere 200 komm., voor Hansbeke fere 500 komm., voor Meigem fere 300 komm., voor Poesele fere 100 komm.

(4) Uit Visitatio Decanatus Donzani van 1618 (nr. 5).

(5) Uit Status Ecclesie Decanat. Tiletani (reg. nr. 1). Voor Lotenhulle staat er nog bij: familiae 130.

	1639 (6)	1640 (7)	1642 (8)	1643 (9)	1644 (10)
Petegem	450	470	460	460	± 460
Deinze	+ 600	+ 600	+ 600	+ 600	+ 600
Bachte	17	17	18	17	17
Baarle	75	75	75	—	80
Astene	250	250	300	300	300
Deurle	200	200	200	200	212
Drongen	± 1300	1300	1300	+ 1300	± 1300
Zeveren	140	140	140	140	140
Meigem	300	300	300		
Wontergem					
Gottem					
Hansbeke	± 500	± 500	500	± 500	+ 500
St.-Martens-Latem	246	240	240	270	280
Landegem	450	± 400	± 400	± 400	± 450
St.-Jans-Leerne) 340) 340) 350) 350) 350
St.-Martens-Leerne)))))
Nevele	750	—	800	874	937
Vosselare	200	200	190	217	233
Lotenhulle					
Poesele	± 100	106	104		
Vinkt					

(6) Uit Visit. District. Donz. (nr. 26), 1639, voor Deinze plures 600 komm., voor Hansbeke fere 500 komm., voor Poesele fere 100 komm. De cijfers vertonen over het algemeen een grote gelijkens met deze van het vorige jaar.

(7) Uit Visit. District. Donz. (nr. 27), 1640, voor Deinze plures 600 komm., voor Hansbeke fere 500 komm.

(8) Uit Visit. District. Donz. (nr. 28), 1642, voor Deinze plures 600 komm.

(9) Uit Visit. Distr. Donz. (nr. 29), 1643, voor Deinze plures 600 komm., voor Drongen plures 1300 komm. Vanaf die datum zijn Meigem en Poesele naar het decanaat Tielt overgeheveld.

(10) Uit Visit. District. Donz. (nr. 30), 1644, voor Deinze plures 600 komm., voor Drongen fere 1300 komm., voor Hansbeke ultra 500 komm.

	1645 (11)	1646-47 (12)	1648 (13)	1649-50 (14)	1651-52 (15)
Petegem	+ 250	± 200	± 250	—	± 400
Deinze	+ 600	± 300	± 330	—	550
Bachte	18	± 20	± 20	—	± 30
Baarle	—	± 80	75	—	73
Astene	300	± 280	—	—	± 225
Deurle	242	240	170	—	± 200
Drongen	1300	1200	± 1300	—	± 1300
Zeveren	± 200	120	± 130	± 130	109
Meigem					
Wontergem					
Gottem					
Hansbeke	550	450	± 500	—	± 600
St.-Martens-Latem	± 300	210	210	—	240
Landegem	± 450	± 400	± 400	—	± 430
St.-Jans-Leerne) ± 350) ± 300) ± 280	—) ± 330
St.-Martens-Leerne) ± 350) ± 300) ± 280	—) ± 330
Nevele	907	754	± 840	—	± 880
Vosselare	240	185	± 200	—	220
Lotenhulle					
Poesele					
Vinkt					

(11) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 31), 1645, voor Deinze plures 600 komm., voor Petegem ultra 250 komm., voor Hansbeke 550 komm. (communicantes cum militibus vereni burgi).

(12) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 32), 1646-47, voor Deinze pauciores trecentos, voor Latem « centum fere parochianis hoc turbulenti tempore mortuis ».

(13) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 33), 1648, voor St.-Martens-Leerne is als cijfer gegeven ± 140, voor Drongen fere 1300.

(14) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 34), 1649-50.

(15) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 35), 1651-52, voor Deurle fere 200 komm. De cijfers van Deurle, Baarle, Deinze, Drongen en Hansbeke gelden voor 1652.

	1654 (16)	1655 (17)	1656 (18)	1659 (19)	1672 (20)
Petegem	450	± 450	± 500	± 500	510
Deinze	± 570	—	± 600	—	775
Bachte	30	—	32	+ 30	—
Baarle	± 90	—	± 90	116	101
Astene	+ 500	—	± 500	± 500	355
Deurle	210	225	225	205	275
Drongen	1350	1400	1582	1552	± 1600
Zeveren	118	± 120	120	120	150
Meigem					
Wontergem					
Gottem					
Hansbeke	620	+ 600	620	± 640	700
St.-Martens-Latem	250	225	201	218	306
Landegem	± 500	± 500	550	± 600	600
St.-Jans-Leerne) 347) 350) 350) ± 350	—
St.-Martens-Leerne))))	—
Nevele	+ 900	960	951	996	1012
Vosselare	250	260	270	± 300	300
Lotenhulle					
Poesele					
Vinkt					

(16) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 39), 1654, voor Astene plures 500 komm.

(17) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 40), 1655, fragment, voor Hansbeke plures 600 komm.

(18) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 41), 1656, voor Petegem ultra 500 komm.

(19) Uit Visit. Decanat. Donz. (nr. 43), 1659, voor Bachte plures 30 komm.

(20) Uit Status Ecclesie Decanat. Donz., reg. I.

	1682	1685	1687	1696	1700
	(21)	(23)	(23)	(23)	(23)
	(22)	(24)	(24)	(24)	(24)
Petegem	460	460	460	330	350
Deinze	750	800	750	500	700
Bachte	—	36	—	8	15
Baarle	90	80	90	65	80
Astene	350	—	± 360	250	300
Deurle	200	—	± 270	203	250
Drongen	1300	1300	± 1400	1200	1300
Zeveren	150	150	± 200	25	80
Meigem	360	352	391	211	280
	(21)	(23)	(23)	(23)	(23)
Wontergem	240	250	246	140	150
	(21)	(23)	(23)	(23)	(23)
Gottem	± 300	± 300	300	112	238
	(21)	(23)	(23)	(23)	(23)
Hansbeke	700	± 800	800	700	750
St.-Martens-Latem	300	300	313	260	370
Landegem	660	± 640	± 650	600	553
St.-Jans-Leerne	270	± 270	250	175	200
St.-Martens-Leerne	230	230	240	150	190
Nevele	± 1080	± 1060	± 1050	1000	965
Vosselare	303	± 272	± 400	160	180
Lotenhulle	700	700	± 800	600	700
	(21)	(23)	(23)	(23)	(23)
Poesele	—	150	150	106	115
		(23)	(23)	(23)	(23)
Vinkt	500	500	± 500	334	350
	(21)	(23)	(23)	(23)	(23)

(21) De cijfers van Meigem, Vinkt, Gottem, Wontergem en Lotenhulle komen uit de Status Ecclesie Decanatus Tiletani, reg. II.

(22) De cijfers van alle andere dorpen komen uit de Status Ecclesie Decanatus Donzani, reg. II.

(23) De cijfers van de dorpen Poesele, Lotenhulle, Gottem, Wontergem, Vinkt en Meigem komen uit de Status Ecclesie Decanat. Tiletani reg. III.

(24) De cijfers van de andere dorpen komen uit de Status Ecclesie Decanat. Donz. reg. III.

	1703	1704	1706	1709	1710
	(23)	(23)	(24)	(23)	(24)
	(24)				
Petegem	—	—	± 400	—	—
Deinze	700	—	700	—	± 700
Bachte	20	—	12	—	—
Baarle	80	—	90	—	70
Astene	312	—	± 300	—	250
Deurle	—	270	± 300	—	260
Drongen	1600	—	1400	—	1400
Zeveren	130	—	± 100	—	± 100
Meigem	265	—	—	255	—
	(23)			(23)	
Wontergem	—	190	—	± 200	—
		(23)		(23)	
Gottem	—	250	—	250	—
		(23)		(23)	
Hansbeke	790	—	830	—	± 850
St.-Martens-Latem	—	390	—	—	± 330
Landegem	—	—	± 700	—	± 700
St.-Jans-Leerne	220	—	225	—	± 200
St.-Martens-Leerne	200	—	± 200	—	± 203
Nevele	1100	—	± 1000	—	± 1040
Vosselare	—	—	190	—	200
Lotenhulle	—	700	—	± 700	—
		(23)		(23)	
Poesele	± 120	—	—	128	—
	(23)			(23)	
Vinkt	—	416	—	412	—
		(23)		(23)	

	1712 (25)	1713 (24)	1714 (24)	1715 (23)	1722 (24)
Petegem	400	400	—	—	± 500
Deinze	700	600	—	—	660
Bachte	21	—	—	—	21
Baarle	81	—	—	—	81
Astene	360	340	—	—	360
Deurle	350	280	—	—	350
Drongen	1400	—	1500	—	±1400
Zeveren	100	—	—	—	154
Meigem	300	—	—	± 320 (23)	—
Wontergem	200	—	—	± 210 (23)	—
Gottem	—	—	—	± 250 (23)	—
Hansbeke	850	860	—	—	± 960
St.-Martens-Latem	320	± 330	—	—	± 328
Landegem	700	—	—	—	± 650
St.-Jans-Leerne	200	—	—	—	± 240
St.-Martens-Leerne	200	—	—	—	± 240
Nevele	1050	—	—	—	±1060
Vosselare	200	—	—	—	± 190
Lotenhulle	700	—	—	± 700 (23)	—
Poesele	150	—	—	139 (23)	—
Vinkt	—	—	—	± 450 (23)	—

(25) Deze cijfers komen uit het boekje van De Castillon, Oud-Archief van het Bisdóm, nr. 29 bis., anno 1712, R.A.G.

	1723 (26)	1728 (26) (27)	1734 (28) (29)	1735 (28) (29)	1736 (28)
Petegem	—	550	—	—	—
Deinze	—	670	± 700	—	—
Bachte	—	—	—	—	—
Baarle	—	—	—	—	—
Astene	—	—	—	—	—
Deurle	—	—	—	—	—
Drongen	—	±1500	—	—	—
Zeveren	—	—	—	—	—
Meigem	± 400	± 400 (26)	—	± 400 (28)	—
Wontergem	230	240 (26)	—	—	—
Gottem	300	300 (26)	—	—	350 (28)
Hansbeke	—	943	—	—	—
St.-Martens-Latem	—	338	—	—	—
Landegem	—	—	—	—	—
St.-Jans-Leerne	—	—	—	—	—
St.-Martens-Leerne	—	—	—	—	—
Nevele	—	1100	—	±1250	—
Vosselare	—	—	—	230	—
Lotenhulle	700	—	± 700 (28)	—	—
Poesele	150	—	—	—	—
Vinkt	450	—	—	—	—

(26) Uit de Status Ecclesie Decanat. Tiletani, reg. III.

(27) De cijfers der overige dorpen komen uit de Status Ecclesie Decanat. Donz., reg. III.

(28) De cijfers der dorpen Lotenhulle, Meigem, Gottem, Vinkt, Poesele en Wontergem komen uit de Status Ecclesie Decanat. Tiletani, reg. IV.

(29) De cijfers der overige dorpen komen uit de Status Ecclesie Decanat. Donz., reg. IV.

	1737 (29)	1745 (28) (29)	1747 (29)	1751 (28) (29)	1754 (29)
Petegem	—	± 600	—	—	± 700
Deinze	—	± 730	—	± 750	—
Bachte	—	—	80	—	—
Baarle	—	—	—	—	—
Astene	—	—	—	—	—
Deurle	—	—	—	—	—
Drongen	±1560	—	±1650	—	—
Zeveren	—	—	—	—	—
Meigem	—	424 (28)	—	—	—
Wontergem	—	—	—	305 (28)	—
Gottem	—	—	—	375 (28)	—
Hansbeke	1012	—	—	—	—
St.-Martens-Latem	—	—	± 400	—	—
Landegem	—	—	—	—	—
St.-Jans-Leerne	230	—	300	—	—
St.-Martens-Leerne	—	—	300	—	—
Nevele	—	±1312	—	—	—
Vosselare	—	—	—	—	—
Lotenhulle	—	± 800 (28)	—	850 (28)	—
Poesele	—	—	—	—	—
Vinkt	—	560 (28)	—	—	—

(30) Voor Baarle zijn er ± 47 kinderen van meer dan 5 jaar.

(31) Voor Deurle zijn er 82 kinderen van meer dan 5 jaar.

(32) Voor Drongen en Baarle samen zijn er 595 kinderen van meer dan 5 jaar opgegeven.

(33) Voor St.-Martens-Leerne staan er 69 kinderen van meer dan 5 jaar.

(34) Voor Lotenhulle zijn er 112 kinderen van meer dan 5 jaar.

(35) De cijfers der dorpen Lotenhulle, Meigem, Vinkt, Poesele, Gottem en Wontergem komen uit de Status Ecclesie Decanat. Tiletani, reg. IV.

(36) De cijfers der overige dorpen komen uit de Satus Ecclesie Decanat. Donz., reg. IV.

(37) Voor Wontergem zijn er 68 kinderen van meer dan 5 jaar opgegeven.

	1755 (28) (29)	1756 (28) (29)	1758 (35)	1760 (35) (36)	1762 (36)
Petegem	—	—	—	± 750 (39)	—
Deinze	802	842	—	—	—
Bachte	40	—	—	—	—
Baarle	120 (30)	—	—	—	—
Astene	—	—	—	—	—
Deurle	384 (31)	—	—	384 (40)	—
Drongen	±2000 (32)	—	—	—	±2200 (42)
Zeveren	± 250	—	—	—	—
Meigem	463 (28)	—	—	—	—
Wontergem	—	—	338 (37)	—	—
Gottem	—	—	± 420	—	—
Hansbeke	1150	—	—	—	1219 (43)
St.-Martens-Latem	475	—	—	—	—
Landegem	866	—	—	—	977 (44)
St.-Jans-Leerne	327	—	—	—	—
St.-Martens-Leerne	340 (33)	—	—	—	357 (45)
Nevele	±1538	—	—	—	1720 (46)
Vosselare	328	—	—	—	390
Lotenhulle	—	924(28) (34)	—	—	—
Poesele	270 (28)	—	—	—	—
Vinkt	703 (28)	—	—	700(35) (41)	—

(38) Voor Gottem staan er 83 kinderen van meer dan 5 jaar opgegeven.

(39) Voor Petegem zijn er 160 kinderen van meer dan 5 jaar.

(40) Voor Deurle zijn er 75 kinderen van meer dan 5 jaar.

(41) Voor Vinkt zijn er 180 kinderen van meer dan 5 jaar.

(42) Voor Drongen zijn er 624 kinderen van meer dan 5 jaar.

(43) Voor Hansbeke zijn er 347 kinderen van meer dan 5 jaar.

(44) Voor Landegem zijn er 321 kinderen van meer dan 5 jaar.

(45) Voor St.-Jans en St.-Martens-Leerne en Bachte samen zijn er 224 kinderen van meer dan 5 jaar.

(46) Voor Nevele zijn er ± 400 kinderen van meer dan 5 jaar.

	1773 (35) (36)	1775 (36)	1777 (35) (36)	1786 (55)	1791 (56)
Petegem	±1000 (47)	—	—	—	—
Deinze					
Bachte					
Baarle					
Astene					
Deurle					
Drongen	—	240 (51)	—	—	—
Zeveren	—	—	414 (54)	—	—
Meigem	600(35) (48)	—	—	643	—
Wontergem					
Gottem					
Hansbeke	±1400 (49)	—	—	—	—
St.-Martens-Latem					
Landegem	—	—	—	1149	—
St.-Jans-Leerne	—	427 (52)	—	635	—
St.-Martens-Leerne	—	—	—	631	—
Nevele	—	1950 (53)	—	2040	—
Vosselare	—	—	—	460	—
Lotenhulle	1170(35) (50)	—	—	—	—
Poesele	—	—	320 (35)	315	350
Vinkt	950 (35)	—	—	991	—

(47) Voor Deinze zijn er ± 200 kinderen van meer dan 5 jaar.

(48) Voor Meigem zijn er 170 kinderen van meer dan 5 jaar.

(49) Voor Hansbeke zijn er 384 kinderen van meer dan 6 jaar.

(50) Voor Lotenhulle zijn er ± 300 kinderen van meer dan 5 jaar.

(51) Voor Drongen, Vinderhoute, Mariakerke en Baarle samen zijn er 842 kinderen van meer dan 6 jaar.

(52) Voor St.-Jans- en St.-Martens-Leerne samen zijn er 190 kinderen van meer dan 6 jaar.

(53) Voor Nevele en Vosselare samen zijn er 800 kinderen van meer dan 5 jaar.

(54) Voor Zeveren zijn er 90 kinderen van meer dan 5 jaar.

(55) Uit « Liasse concernant le recensement de la population, anno 1786, (nr 41), R.A.G., Nevele.

(56) Uit Liasse, recensement de la population, anno 1791, nr 1568, R.A.G., Nevele.

Bijlage II

DE GEGEVENS DER PAROCHIEREGISTERS

JAARTOTALEN: 1) GEBOORTEN

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE	MEIGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
1606	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1607	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1608	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1609	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1610	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1611	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1612	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1613	7	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1614	10	43	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—
1615	19	51	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—
1616	10	42	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
1617	4	37	—	—	13	—	—	17	—	—	12	—	—	—
1618	3	23	48	—	16	—	—	20	—	—	9	—	—	—
1619	12	34	58	—	14	—	—	19	—	—	11	—	10	—
1620	11	23	65	—	19	—	—	27	—	—	17	—	8	—
1621	onvoll.	35	62	—	13	—	—	35	—	—	17	—	18	7
1622	7	55	54	—	20	—	—	5	—	—	25	—	14	7
1623	6	36	84	—	17	—	—	20	—	—	22	—	9	7
1624	4	34	75	—	23	onvo	—	18	—	—	25	—	8	8
1625	22	41	70	49	18	32	—	12	—	—	25	—	7	8
1626	11	34	62	35	12	16	—	13	—	—	26	—	4	12
1627	17	32	65	41	20	31	—	12	—	—	23	—	13	10
1628	28	30	93	44	20	37	—	17	—	—	36	—	11	7
1629	18	33	78	49	20	onvo	—	9	—	—	27	—	13	10
1630	23	25	85	39	19	52	—	48	—	—	32	—	8	6
1631	26	35	76	41	22	27	—	26	—	—	24	—	8	11
1632	18	42	80	41	19	25	—	30	—	—	28	—	onvoll.	9
1633	23	44	88	38	23	50	—	29	—	—	24	—	onvoll.	17
1634	24	56	101	50	19	31	—	—	—	—	20	—	onvoll.	6
1635	21	46	75	44	22	53	—	25	—	—	34	—	—	9
1636	22	55	81	44	18	36	—	36	—	—	33	—	—	11
1637	22	47	85	41	31	42	—	40	—	—	25	—	—	16
1638	26	54	95	32	15	44	—	39	—	—	34	—	onvoll.	8
1639	13	51	75	29	11	30	—	38	—	—	16	—	onvoll.	9
1640	23	44	86	51	16	34	—	37	—	—	27	—	onvoll.	15
1641	20	34	64	33	10	25	—	26	—	—	17	—	onvoll.	5
1642	24	49	86	44	18	22	—	25	—	—	21	—	onvoll.	12
1643	17	50	84	44	24	41	—	78	32	—	21	—	onvoll.	11

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE MEIGEM
1644	23	46	86	52	15	48
1645	13	52	70	27	16	25
1646	6	13	54	17	8	29
1647	7	22	62	47	10	29
1648	27	39	108	33	11	46
1649	14	31	72	38	16	29
1650	19	44	83	40	15	42
1651	21	37	74	37	10	32
1652	19	40	91	44	9	37
1653	10	36	82	41	22	43
1654	18	62	79	48	9	47
1655	19	46	100	62	16	56
1656	14	58	115	49	23	42
1657	30	28	98	59	17	52
1658	13	39	100	63	14	39
1659	18	42	95	39	14	49
1660	27	64	108	57	23	42
1661	19	65	118	68	18	47
1662	20	39	73	46	9	43
1663	19	62	113	63	21	40
1664	26	44	95	54	17	46
1665	23	57	111	56	13	59
1666	17	61	109	73	29	54
1667	24	48	110	58	17	52
1668	16	54	72	55	23	40
1669	29	60	107	72	21	52
1670	20	54	89	40	27	47
1671	20	51	85	50	22	48
1672	27	46	110	47	22	45
1673	18	42	85	42	20	49
1674	23	54	79	51	25	34
1675	19	44	101	46	18	51
1676	21	51	83	34	17	46
1677	19	50	62	32	—	35
1678	onvoll.	31	48	33	—	47
1679	25	45	52	36	—	44
1680	15	39	38	34	—	39
1681	13	43	72	31	—	32
1682	17	44	68	50	—	57
1683	21	59	71	34	—	46
1684	14	44	56	37	—	36

NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
74	32	—	26	—	onvoll.	12
57	31	—	27	—	onvoll.	4
30	11	—	8	—	onvoll.	geen
58	10	—	3	—	onvoll.	4
49	25	—	10	—	onvoll.	8
52	21	—	20	—	onvoll.	2
53	24	—	29	—	onvoll.	10
58	27	—	21	—	onvoll.	5
43	30	—	18	—	onvoll.	5
66	33	—	24	—	—	12
53	32	—	29	—	—	6
60	28	—	22	—	—	11
58	35	—	20	—	—	7
65	42	—	25	—	—	14
62	20	10	12	—	—	9
61	23	13	18	11	20	9
71	onvoll.	19	32	16	13	7
64	onvoll.	11	26	22	18	10
67	onvoll.	14	21	14	15	12
60	onvoll.	16	38	15	14	15
67	onvoll.	15	31	17	17	10
74	onvoll.	17	31	21	14	12
71	onvoll.	17	30	21	20	11
74	onvoll.	—	20	19	17	15
71	26	14	24	17	13	10
72	46	15	41	19	18	18
72	28	8	20	13	19	17
84	44	9	27	22	15	9
71	37	9	35	10	15	17
62	36	7	28	20	14	16
67	40	7	27	18	7	16
81	30	9	41	24	15	13
70	38	7	12	22	13	8
68	32	3	30	10	6	12
49	19	5	25	12	8	5
82	23	—	23	16	onvoll.	6
58	24	—	25	15	8	10
62	22	—	27	12	9	12
71	28	—	24	29	10	13
68	26	—	36	8	13	8
55	23	—	19	12	10	13

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE MEIGEM
1685	13	50	77	38	—	40
1686	28	60	92	41	—	50
1687	21	58	84	47	—	48
1688	25	66	93	51	—	54
1689	27	66	99	46	—	58
1690	32	57	93	58	—	38
1691	20	56	93	49	—	51
1692	23	57	97	47	—	35
1693	12	51	89	45	—	25
1694	14	37	66	42	—	onv.
1695	17	39	70	38	—	onv.
1696	18	58	106	68	—	37
1697	19	46	98	58	—	27
1698	18	52	78	40	—	41
1699	21	47	88	55	—	41
1700	19	51	98	46	—	37
1701	26	66	93	67	—	50
1702	29	58	112	57	—	42
1703	26	61	87	67	—	37
1704	17	43	82	59	—	38
1705	17	50	85	54	—	28
1706	onvoll.	54	90	53	—	44
1707	—	59	109	45	—	36
1708	onvoll.	87	109	58	—	41
1709	18	47	59	30	—	40
1710	15	54	67	41	—	25
1711	19	44	86	64	—	43
1712	17	53	112	40	26	39
1713	21	48	65	42	20	40
1714	19	35	92	50	20	46
1715	20	52	84	40	22	37
1716	23	60	75	49	22	56
1717	14	55	95	54	31	41
1718	20	55	90	54	21	53
1719	21	55	80	37	23	46
1720	15	35	79	32	25	37
1721	17	40	79	34	19	37
1722	21	32	78	41	20	49
1723	25	44	75	51	26	45
1724	27	47	95	55	24	41
1725	19	41	96	52	26	52

NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
46	21	—	41	20	14	7
80	27	—	33	17	13	9
71	23	—	35	16	25	9
82	33	—	37	22	13	7
74	28	—	34	25	16	11
68	24	—	35	17	16	16
77	32	—	22	—	23	—
69	22	—	onvoll.	—	11	14
62	22	—	onvoll.	—	10	4
46	20	13	21	—	12	2
38	25	11	25	—	10	4
56	35	8	22	—	12	6
62	21	12	13	—	9	1
43	21	9	20	—	9	5
60	20	18	19	—	12	8
60	34	15	26	—	12	5
64	29	17	29	—	15	8
66	28	16	28	—	8	14
73	36	12	30	—	16	7
62	21	14	24	—	13	9
62	29	7	30	—	9	9
74	27	16	25	—	13	9
85	29	12	22	—	8	12
77	30	17	38	—	18	11
58	27	11	33	—	15	6
71	24	10	21	—	8	10
76	25	14	31	—	16	11
80	31	15	32	—	14	15
66	22	16	32	—	11	14
69	21	18	29	—	13	10
74	18	16	39	—	14	11
83	37	23	30	—	16	15
85	31	20	40	—	14	14
77	28	14	42	—	19	—
68	27	21	30	—	21	—
70	27	11	28	—	16	—
60	23	16	37	—	17	8
74	29	18	35	—	16	16
74	31	20	42	14	13	13
68	39	16	27	25	12	10
73	30	18	44	14	12	15

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1726	16	50	91	54	29	49
1727	30	43	107	60	25	39
1728	16	29	79	47	18	40
1729	23	42	75	47	24	43
1730	27	33	105	52	23	53
1731	17	50	97	70	16	44
1732	24	45	110	57	31	55
1733	19	54	93	64	26	37
1734	23	46	115	56	33	56
1735	30	50	138	62	38	56
1736	31	53	122	58	38	44
1737	19	48	133	68	30	51
1738	27	51	119	65	28	40
1739	23	47	116	48	36	51
1740	22	46	120	69	33	50
1741	16	39	86	41	22	42
1742	21	42	98	67	42	51
1743	24	56	98	51	27	54
1744	22	54	114	69	25	44
1745	20	38	87	52	24	61
1746	25	63	120	68	28	49
1747	23	59	110	80	32	60
1748	24	47	94	65	25	58
1749	23	49	90	70	34	49
1750	23	56	95	65	23	67
1751	27	41	100	67	24	61
1752	24	45	85	72	21	60
1753	17	50	118	58	29	59
1754	27	39	116	79	26	63
1755	20	45	131	73	22	68
1756	22	47	102	69	24	71
1757	32	48	125	55	25	72
1758	21	40	98	77	22	56
1759	32	54	132	71	20	67
1760	25	41	111	73	25	58
1761	21	55	123	59	25	53
1762	29	49	122	69	17	55
1763	22	41	120	71	26	56
1764	25	58	122	60	18	58
1765	18	54	113	65	30	60
1766	22	46	141	75	18	72

MEIGEM	NEVELE	PETEDEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
19	82	40	18	27	21	23	14
33	73	44	28	43	19	17	11
34	68	41	14	28	10	14	8
25	59	40	19	40	9	23	8
35	75	41	22	39	15	17	16
38	61	42	22	39	16	22	10
29	76	40	22	44	12	10	21
25	69	35	19	34	22	24	20
37	87	42	20	37	18	11	15
35	74	39	25	40	12	18	25
26	74	39	25	40	12	18	25
21	83	46	24	49	26	14	25
31	81	50	19	43	15	24	23
23	77	42	29	36	18	16	18
29	90	54	16	41	21	17	19
20	83	41	21	39	10	20	27
26	80	36	17	31	20	16	18
26	96	38	23	45	19	15	22
28	87	58	16	32	15	23	26
27	93	34	22	36	23	23	22
18	76	48	16	35	17	14	16
29	103	38	19	35	17	24	21
25	90	43	26	32	16	21	22
23	82	51	18	42	27	20	21
15	109	39	16	35	14	19	16
29	82	45	20	40	13	25	28
9	89	33	17	34	14	20	16
19	89	44	21	46	18	18	17
12	91	41	18	40	17	22	19
23	102	55	26	45	19	23	25
16	93	32	16	49	16	30	21
27	107	50	27	46	19	20	20
30	98	50	14	42	16	23	24
26	89	41	18	44	17	20	22
25	100	46	18	41	24	20	18
31	86	47	16	46	17	16	25
28	84	42	18	38	18	21	22
32	89	49	22	45	23	25	20
24	78	43	12	45	18	26	22
38	107	54	18	40	24	26	19
31	97	55	20	41	17	30	23
33	113	55	17	49	24	27	23

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1767	25	62	131	59	28	64
1768	22	49	128	62	24	66
1769	23	57	149	71	26	76
1770	22	43	126	63	23	78
1771	21	54	144	73	22	72
1772	25	53	133	47	26	65
1773	25	48	131	57	25	75
1774	25	59	139	55	30	70
1775	24	50	154	57	31	74
1776	23	49	126	58	28	71
1777	25	67	152	61	29	66
1778	25	63	127	56	28	65
1779	33	75	144	68	27	73
1780	27	65	143	62	29	70
1781	28	81	139	68	26	63
1782	25	75	125	58	27	77
1783	32	74	115	68	22	75
1784	28	82	133	70	29	76
1785	24	67	133	59	27	89
1786	30	72	132	64	26	85
1787	29	83	115	70	24	87
1788	31	66	110	64	28	79
1789	34	81	134	60	25	86
1790	29	74	134	61	25	86
1791	29	83	131	73	35	84
1792	34	71	135	72	32	90
1793	30	82	131	63	33	92
1794	24	82	138	84	35	79
1795	35	64	119	70	25	83

JAARTOTALEN: 2) HUWELIJKEN

1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620

— — — — —
— — — — —
— — — — 4
— — — — 2
— — — — 5
— — — — 2
— — — — 7

MEIGEM	NEVELE	PETESEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSELARE	WONTERGEM	ZEYEREN
33	103	49	21	42	23	20	18
24	104	61	16	39	17	24	29
43	113	57	24	53	29	26	23
38	106	57	13	35	19	27	31
28	107	50	23	49	22	27	29
30	116	66	23	44	24	30	26
29	87	44	12	46	25	18	25
24	120	62	17	49	24	24	27
38	87	67	11	59	30	22	26
35	107	47	13	55	23	30	23
33	102	79	17	53	28	33	28
38	116	70	12	45	22	22	25
36	122	52	18	45	26	33	37
28	86	70	19	58	21	25	27
38	117	59	20	62	22	32	29
24	117	61	18	51	27	31	16
31	118	76	20	59	28	24	34
25	101	62	17	54	18	23	21
38	103	61	18	46	31	29	28
29	126	71	24	56	34	32	29
28	94	61	16	57	22	19	19
42	119	52	15	51	24	30	24
29	122	63	21	52	28	28	33
36	117	68	25	53	23	31	30
33	125	63	23	65	30	32	28
35	113	42	—	48	22	32	32
34	126	57	29	56	27	28	27
32	114	49	—	54	23	33	23
31	105	56	—	57	28	41	29

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

—
—
—
2
4
3

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEN	LOTENHULLE
1621	—	—	—	—	7	—
1622	—	—	—	—	8	—
1623	2	—	—	—	7	—
1624	2	—	—	—	6	—
1625	5	—	—	11	2	—
1626	onvoll.	—	—	12	4	—
1627	5	—	—	9	5	—
1628	4	—	—	10	5	—
1629	5	—	18	9	3	—
1630	5	—	24	6	8	—
1631	4	—	18	11	7	—
1632	5	—	25	6	5	10
1633	6	—	27	14	8	7
1634	6	—	25	10	5	7
1635	6	—	21	11	6	3
1636	8	—	21	7	10	10
1637	4	—	25	7	5	8
1638	4	—	18	6	5	8
1639	4	—	28	8	7	4
1640	5	—	18	16	6	2
1641	7	—	21	18	6	7
1642	9	—	24	15	4	13
1643	7	—	20	11	8	8
1644	7	—	18	9	3	10
1645	onvoll.	—	11	1	3	4
1646	onvoll.	—	22	11	8	14
1647	10	—	36	14	14	13
1648	3	—	13	8	8	12
1649	7	—	16	9	7	3
1650	2	—	18	4	5	8
1651	2	—	18	9	6	4
1652	3	—	12	14	4	12
1653	geen	—	22	12	5	12
1654	2	—	20	9	3	15
1655	geen	—	24	12	4	9
1656	5	—	26	14	6	11
1657	geen	—	17	19	4	22
1658	1	—	17	13	3	11
1659	geen	13	32	11	8	14
1660	1	16	19	12	5	8
1661	1	14	21	19	3	10

MEIGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	geen
—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	8	—	—	—	—	8
—	—	6	—	—	—	—	4
—	—	9	—	—	—	—	geen
—	—	6	—	—	—	—	2
—	—	4	—	—	—	—	5
—	—	7	—	—	—	—	6
—	—	10	—	—	—	—	4
—	18	5	—	—	—	—	2
—	9	8	—	—	—	—	ontbr.
—	11	4	—	—	—	—	ontbr.
—	12	5	—	—	—	—	ontbr.
—	22	12	—	—	—	—	ontbr.
—	19	6	—	—	—	—	ontbr.
—	13	4	—	4	—	—	2
—	10	2	—	4	—	—	5
—	7	6	—	5	—	—	9
—	7	6	—	10	—	—	11
—	18	3	—	1	—	—	geen
—	16	6	—	6	—	—	2
—	13	4	—	5	—	—	6
—	15	9	—	3	—	—	geen
—	16	12	—	3	—	—	9
—	10	1	—	6	—	—	3
—	29	10	—	10	8	3	9
—	7	6	—	7	4	3	7
—	18	6	—	4	6	3	6

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSEBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1662	3	15	21	16	5	11
1663	5	19	12	7	8	13
1664	5	14	12	9	9	12
1665	6	19	11	14	9	12
1666	9	18	25	17	5	11
1667	3	13	20	14	5	12
1668	11	18	24	9	5	15
1669	8	13	18	15	6	19
1670	1	11	24	5	13	11
1671	6	14	35	12	5	13
1672	6	14	33	15	12	10
1673	6	11	21	11	8	12
1674	6	11	21	8	5	14
1675	3	18	19	9	4	13
1676	4	14	25	7	2	8
1677	5	18	43	11	—	17
1678	10	21	24	10	—	13
1679	5	12	31	11	—	10
1680	3	15	30	17	—	15
1681	8	17	29	12	—	10
1682	4	18	18	17	—	11
1683	3	17	40	15	—	13
1684	3	16	29	4	—	7
1685	9	18	24	12	—	—
1686	7	17	23	9	—	4
1687	7	20	21	12	—	6
1688	8	17	30	12	—	12
1689	7	19	20	13	—	3
1690	6	14	27	18	—	3
1691	5	12	22	12	—	9
1692	3	12	25	6	—	9
1693	3	17	27	14	—	5
1694	5	12	25	12	—	9
1695	9	16	35	21	—	15
1696	8	10	38	21	—	13
1697	2	10	17	2	—	3
1698	4	13	25	10	—	3
1699	4	9	13	5	—	3
1700	1	8	22	11	—	3
1701	5	14	28	11	—	10
1702	6	13	33	12	—	9

MEIGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
—	17	5	—	3	4	4	7
—	12	9	—	3	7	2	3
—	15	7	—	6	7	3	3
—	16	—	—	10	3	6	1
—	23	—	—	7	4	5	2
—	16	—	—	5	6	1	3
—	26	10	—	12	2	6	10
—	21	15	—	10	5	7	12
—	16	7	—	5	5	5	2
—	16	7	—	6	5	4	geen
—	13	12	—	12	8	5	11
—	12	8	—	8	7	5	geen
—	17	2	—	4	4	2	5
—	14	8	—	10	3	geen	2
—	17	7	—	3	7	3	4
—	16	9	—	5	7	8	3
—	27	5	—	7	6	3	geen
—	22	7	—	3	4	4	geen
—	17	7	—	11	4	4	geen
—	21	4	—	17	4	7	10
—	18	5	—	13	4	7	4
—	9	1	—	8	4	2	geen
—	12	13	—	10	2	4	—
—	23	7	—	6	5	8	—
—	12	5	—	6	3	4	—
—	23	15	—	13	5	8	—
—	15	7	—	6	8	1	2
—	14	5	—	10	3	6	2
—	23	10	—	6	8	2	1
—	18	5	—	14	geen	1	geen
—	13	6	—	ontbr.	8	geen	1
—	9	10	—	ontbr.	5	1	geen
—	19	9	3	ontbr.	7	6	1
—	14	13	7	10	2	10	geen
—	19	14	5	5	2	11	geen
geen	24	6	1	2	4	3	1
2	19	5	3	4	geen	4	geen
4	14	4	3	6	2	3	1
3	15	6	1	4	2	1	geen
3	20	10	1	10	4	4	2
2	22	10	2	4	5	3	geen

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE	MEIGEM	NEVELE	PETGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
1703	8	10	15	14	—	4	6	10	7	7	7	1	1	geen
1704	1	9	19	4	—	12	8	18	5	3	5	3	4	geen
1705	2	6	23	15	—	6	4	16	1	4	5	9	4	geen
1706	6	12	25	13	—	8	7	15	6	5	9	5	1	geen
1707	geen	16	22	11	—	11	7	19	10	6	11	2	4	geen
1708	6	15	17	6	—	11	1	14	5	2	8	geen	8	geen
1709	3	15	13	16	—	10	1	14	3	3	3	geen	3	geen
1710	9	16	10	8	—	11	3	12	15	3	5	6	5	geen
1711	7	23	24	10	—	17	4	8	11	7	7	8	8	1
1712	5	12	11	12	7	7	8	16	3	4	10	10	3	2
1713	7	17	20	12	3	8	4	12	14	3	7	6	4	3
1714	6	8	18	13	5	9	3	10	9	2	5	7	4	2
1715	4	11	16	14	1	7	2	16	5	3	6	geen	5	2
1716	7	19	20	24	4	8	6	15	13	6	10	8	7	5
1717	5	9	21	10	10	8	5	12	4	4	4	geen	7	geen
1718	2	7	24	8	5	12	5	10	6	4	11	3	4	geen
1719	4	9	21	7	7	6	4	13	7	7	11	4	2	1
1720	3	10	16	12	6	9	7	7	5	3	3	4	3	2
1721	12	8	22	13	3	3	10	15	7	5	10	7	5	3
1722	8	10	26	19	6	14	7	19	5	10	7	2	1	5
1723	4	17	27	16	12	12	4	28	7	7	15	4	2	1
1724	4	10	23	20	7	10	2	17	8	2	13	6	6	8
1725	5	10	16	14	7	4	4	15	12	5	8	4	5	2
1726	9	10	21	10	4	9	7	14	13	6	5	3	3	3
1727	6	6	14	15	9	13	5	15	10	3	6	6	5	3
1728	5	8	22	15	4	14	12	13	12	8	13	2	4	8
1729	7	13	27	15	2	10	7	13	6	3	5	5	4	8
1730	9	14	20	15	6	16	6	18	5	6	9	3	2	2
1731	2	14	24	11	4	8	4	19	4	2	12	6	2	5
1732	6	9	33	15	4	13	4	21	5	3	4	2	5	4
1733	4	9	25	10	9	10	9	21	6	9	7	3	6	8
1734	7	2	38	18	8	11	6	17	11	3	6	5	9	2
1735	9	7	23	17	6	10	7	13	9	4	7	3	6	2
1736	6	10	23	11	3	5	3	19	12	8	5	5	7	4
1737	6	12	14	7	6	11	4	17	12	9	9	2	3	6
1738	5	8	19	9	8	14	5	17	4	5	7	3	3	2
1739	ontbr.	9	16	15	8	11	8	13	7	1	8	3	2	4
1740	2	12	17	7	7	8	2	21	3	4	4	4	7	2
1741	3	9	13	16	9	14	8	18	4	4	4	7	6	4
1742	7	9	37	11	8	20	4	19	9	4	9	8	4	4
1743	5	16	34	16	3	20	7	22	11	3	8	9	7	4

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1744	5	6	21	15	2	1
1745	2	10	29	24	8	1
1746	7	10	33	12	7	1
1747	6	14	24	16	7	1
1748	3	5	24	17	4	1
1749	6	11	31	9	5	1
1750	4	8	21	15	6	1
1751	4	6	18	13	3	1
1752	3	13	18	13	7	1
1753	6	5	16	17	3	1
1754	9	8	16	13	5	1
1755	5	13	31	9	4	1
1756	4	9	29	16	5	1
1757	6	6	27	14	4	1
1758	6	13	28	10	7	1
1759	5	12	27	16	7	1
1760	5	6	16	7	1	1
1761	8	14	40	11	7	1
1762	4	12	31	10	4	1
1763	6	9	22	8	6	1
1764	5	17	27	10	8	2
1765	4	12	26	11	10	1
1766	8	17	22	7	4	1
1767	3	15	29	7	8	1
1768	6	13	18	8	6	1
1769	5	15	29	10	8	1
1770	2	10	29	9	6	1
1771	5	8	21	10	9	2
1772	7	12	21	12	6	9
1773	4	9	23	11	8	1
1774	onvoll.	13	21	14	12	10
1775	ontbr.	12	24	19	11	11
1776	onvoll.	16	44	13	6	14
1777	12	16	22	12	6	12
1778	2	16	31	16	5	14
1779	6	12	27	12	7	15
1780	10	14	20	10	12	13
1781	8	10	24	10	6	12
1782	9	9	20	8	5	11
1783	8	9	28	14	6	11
1784	1	17	37	20	5	10

MUGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
1	17	8	3	6	4	8	2
2	30	5	8	7	4	5	geen
3	23	12	4	6	4	5	3
4	13	13	1	12	6	6	7
5	27	8	geen	8	5	3	3
6	14	11	1	12	5	2	5
7	18	6	4	10	6	6	3
8	22	7	6	8	2	4	2
9	5	4	1	7	9	7	4
10	23	6	8	13	4	1	5
11	29	4	4	14	3	6	4
12	20	7	3	9	5	3	2
13	23	17	5	10	3	7	3
14	23	7	5	7	3	1	1
15	17	5	3	15	9	4	4
16	18	9	1	8	5	4	4
17	21	8	ontbr.	5	6	4	1
18	20	10	6	10	9	2	2
19	15	17	5	12	2	8	3
20	27	12	3	12	6	5	4
21	15	15	6	9	4	3	4
22	28	14	4	18	4	7	3
23	22	9	1	8	3	9	3
24	22	7	3	5	7	3	8
25	26	11	7	9	5	5	6
26	18	7	5	12	6	3	5
27	22	12	8	10	4	7	8
28	29	13	4	13	4	4	11
29	19	9	1	14	3	5	3
30	24	14	4	5	3	4	6
31	15	8	3	4	7	6	5
32	25	10	2	10	7	12	1
33	25	11	6	12	2	3	4
34	25	18	1	14	4	10	9
35	17	11	4	12	6	6	16
36	22	11	5	ontbr.	4	9	9
37	27	12	4	13	7	4	2
38	23	13	6	10	11	6	7
39	25	13	8	10	8	1	8
40	24	13	5	6	3	7	5
41	23	11	8	15	13	4	13

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1785	5	15	20	12	7	20
1786	8	8	26	16	6	13
1787	9	12	35	13	13	21
1788	13	16	28	16	4	15
1789	5	15	28	11	9	14
1790	9	27	29	12	4	20
1791	10	12	40	5	14	16
1792	10	17	26	14	10	9
1793	11	15	24	16	7	18
1794	4	9	19	7	4	12
1795	13	34	38	19	5	23

VIJFJAARLIJKSE GEMIDDELDEN: 1) GEBOORTEN

1606-1610	7,2	—	—	—	—	—
1611-1615	13,4	50,6	—	—	—	—
1616-1620	8,0	31,8	—	—	—	—
1621-1625	9,7	40,2	69,0	—	18,2	—
1626-1630	15,4	30,8	76,6	41,6	18,2	34,0
1631-1635	22,4	44,6	84,0	42,8	21,0	37,2
1636-1640	21,2	50,2	84,4	39,4	18,2	37,6
1641-1645	19,4	46,2	78,0	40,0	16,6	32,2
1646-1650	14,6	29,8	75,8	35,0	12,0	35,0
1651-1655	17,2	44,2	85,2	46,4	13,2	43,0
1656-1660	20,4	46,2	103,2	53,4	18,2	44,8
1661-1665	21,4	53,4	102,0	57,4	15,6	47,0
1666-1670	21,2	55,4	97,4	59,6	23,4	49,0
1671-1675	21,4	47,4	92,0	47,2	21,4	45,4
1676-1680	20,0	43,2	56,6	33,8	—	42,2
1681-1685	15,6	48,0	78,8	38,0	—	44,2
1686-1690	26,6	61,4	92,2	48,6	—	49,6
1691-1695	17,2	48,0	83,0	44,2	—	38,3
1696-1700	19,0	50,8	93,6	53,4	—	36,6
1701-1705	23,0	55,6	91,8	60,8	—	39,0
1706-1710	16,5	60,2	86,8	45,4	—	37,2
1711-1715	19,2	46,4	87,8	55,2	22,0	41,0
1716-1720	18,6	52,0	83,8	45,2	24,4	46,6
1721-1725	21,8	42,8	84,6	46,6	23,0	44,8
1726-1730	22,4	39,4	91,4	52,0	23,8	44,8
1731-1735	22,6	49,0	110,6	71,8	28,8	49,6

MEIGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
8	25	10	3	10	4	5	4
11	22	13	6	8	5	2	4
12	18	9	4	14	5	7	7
7	18	10	8	15	geen	3	12
7	20	7	10	13	11	6	2
6	29	16	8	6	4	12	3
9	22	13	6	13	2	7	9
6	26	8	12	15	6	3	4
5	20	12	4	14	6	12	6
11	13	19	—	11	4	7	5
6	42	18	—	19	2	8	4

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1736-1740	24,4	29,0	122,0	61,6	33,0	47,2
1741-1745	20,6	45,8	96,6	56,0	28,0	50,4
1746-1750	23,6	54,8	101,8	69,6	28,4	56,6
1751-1755	23,0	44,0	110,0	69,8	24,4	62,2
1756-1760	26,4	46,0	113,6	69,0	23,2	64,8
1761-1765	23,0	51,4	120,4	64,8	23,2	56,4
1766-1770	22,8	51,4	135,0	66,0	23,8	71,2
1771-1775	24,0	52,8	100,2	57,8	26,8	71,2
1776-1780	26,6	63,8	138,4	61,0	28,2	69,0
1781-1785	27,4	75,8	129,0	64,6	26,2	76,0
1786-1790	30,6	75,2	125,0	63,8	25,6	84,6
1791-1795	30,4	76,2	130,8	72,4	32,0	85,6

VIJFJAARLIJKSE GEMIDDELDEN: 2) HUWELIJKEN

1616-1620	—	—	—	—	4,0	—
1621-1625	—	—	—	—	6,0	—
1626-1630	4,7	—	—	9,2	4,8	—
1631-1635	5,4	—	23,2	10,4	6,2	6,7
1636-1640	5,0	—	22,0	8,8	6,6	6,4
1641-1645	7,5	—	18,8	10,8	4,8	8,4
1646-1650	5,5	—	21,0	9,2	8,4	10,0
1651-1655	1,4	—	19,2	11,2	4,4	10,4
1655-1660	1,4	—	22,2	13,8	5,2	13,2
1661-1665	4,0	16,2	15,4	12,6	6,8	11,6
1666-1670	6,4	14,6	22,2	12,0	6,8	13,6
1671-1675	5,4	13,6	25,8	11,0	6,8	12,4
1676-1680	5,4	16,0	30,6	11,2	—	12,6
1681-1685	5,4	17,2	28,0	12,0	—	10,2
1686-1690	7,0	17,4	24,2	12,8	—	5,6
1691-1695	5,0	13,8	26,8	13,0	—	9,4
1696-1700	3,8	10,0	23,0	9,8	—	5,0
1701-1705	4,4	10,4	23,6	11,2	—	8,2
1706-1710	4,8	14,8	17,4	10,8	—	10,2
1711-1715	5,8	14,2	17,8	12,2	4,0	9,6
1716-1720	4,2	10,8	20,4	12,2	6,4	8,6
1721-1725	6,6	11,0	22,8	16,4	7,0	8,6
1726-1730	7,2	10,2	20,8	14,0	5,0	12,4
1731-1735	5,6	8,2	28,6	14,0	6,2	10,4
1736-1740	4,7	10,2	17,8	9,8	6,4	9,8

MEIGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
24,8	84,8	46,6	21,8	41,6	18,0	18,2	22,4
25,0	86,4	42,8	18,8	35,8	19,8	18,2	20,8
24,2	93,2	43,2	19,8	36,8	17,4	21,8	21,6
15,8	92,8	41,0	19,6	42,8	16,8	22,6	19,6
27,8	96,0	46,8	18,6	43,8	18,6	23,8	21,8
30,6	91,0	48,6	18,0	41,8	20,2	25,6	21,2
34,2	107,8	55,8	18,2	43,6	22,2	24,8	24,8
29,8	103,4	57,8	17,2	49,4	25,0	24,2	26,6
34,0	106,6	63,6	15,8	51,2	24,0	28,6	28,0
31,2	111,2	63,8	18,6	54,4	25,2	27,8	25,6
32,8	115,6	63,0	20,2	53,8	26,2	28,0	27,0
33,0	116,6	53,4	—	56,0	26,0	33,2	27,8

—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	2,8
—	—	—	—	—	—	—	1,8
—	—	—	—	—	—	—	2,4
—	—	6,6	—	—	—	—	3,8
—	—	6,8	—	—	—	—	—
—	15,2	5,8	—	—	—	—	—
—	12,2	5,0	—	—	—	—	—
—	15,4	7,6	—	5,4	—	—	5,6
—	15,6	6,7	—	5,8	—	—	5,6
—	15,6	6,7	—	5,2	5,4	3,6	4,0
—	20,4	—	—	7,8	4,4	4,8	5,8
—	14,4	7,4	—	8,0	5,4	3,2	3,6
—	19,8	7,0	—	5,8	5,6	4,4	1,4
—	16,6	6,0	—	13,8	3,8	5,6	—
—	17,4	8,4	—	8,2	5,4	4,2	—
—	14,6	8,6	—	—	4,4	3,6	0,4
2,2	18,2	7,0	2,6	4,2	2,0	4,4	0,4
4,6	17,2	6,6	3,4	6,2	4,4	3,2	0,4
3,8	14,8	7,8	3,8	7,2	2,6	4,2	geen
4,2	12,4	8,4	3,8	7,0	6,2	4,8	2,0
5,4	11,4	7,0	4,8	7,8	3,8	4,6	1,6
5,4	18,8	7,8	5,8	10,6	4,6	3,8	3,8
7,4	14,6	9,2	5,2	7,6	3,8	3,6	4,8
6,0	18,2	7,0	4,2	7,2	3,8	5,6	4,2
4,4	17,4	7,6	5,4	6,6	3,4	4,4	3,6

	ASTENE	DEINZE	DRONGEN	HANSBEKE	S. MARTENS LATEM	LOTENHULLE
1741-1745	4,4	10,0	26,8	16,4	6,0	17,0
1746-1750	5,2	9,6	22,6	13,8	5,8	12,6
1751-1755	5,4	9,0	19,8	13,0	4,4	11,4
1656-1760	5,4	9,2	25,4	12,6	4,8	11,0
1761-1765	5,4	13,8	29,2	10,0	7,0	16,0
1766-1770	5,8	14,0	25,4	8,2	6,4	13,6
1771-1775	5,3	10,8	22,0	13,2	9,2	12,6
1776-1780	7,5	14,8	28,8	12,6	7,2	13,6
1781-1785	6,2	12,0	25,8	12,8	5,8	15,2
1786-1790	8,8	15,6	29,2	13,6	7,2	16,6
1791-1795	9,6	17,4	29,4	12,2	8,0	15,6

MEIGEM	NEVELE	PETEGEM	S. MARTENS LEERNE	VINKT	VOSSELARE	WONTERGEM	ZEVEREN
5,0	21,2	7,4	4,4	6,8	6,4	6,0	2,8
5,0	19,0	10,0	2,0	9,6	5,2	4,4	4,2
5,4	19,8	5,6	4,4	10,2	4,6	4,2	3,4
7,0	20,4	9,2	3,5	9,0	5,2	4,0	2,6
9,0	21,0	13,6	4,8	12,2	5,0	5,0	3,2
6,6	22,0	9,2	4,8	8,8	5,0	5,4	5,8
7,6	22,4	10,8	2,8	9,2	4,8	6,2	5,2
8,4	23,2	12,6	4,0	12,7	4,6	6,4	8,0
7,6	24,0	12,0	6,0	10,2	9,8	4,6	7,4
8,6	21,4	11,0	7,2	11,2	5,0	6,0	5,6
9,4	24,6	14,0	—	14,4	4,0	7,4	5,6